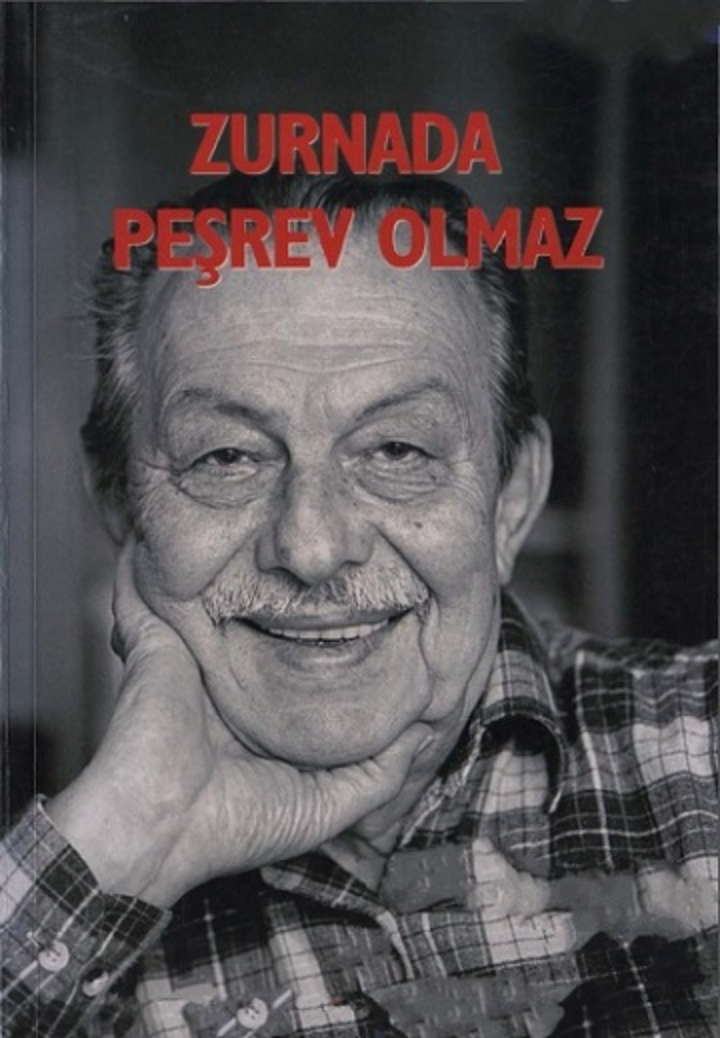
ZURNADA PEŞREV OLMAZ



ÇETİN ALTAN

ZURNADA PEŞREV OLMAZ II

MAG
NTV Magazin

ZURNADA PEŞREV OLMAZ-Çetin Altan

© 1998, İnkılâp Kitabevi
Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Bu kitabın her türlü yayın hakları
Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince
İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve Tic. A.Ş.'ye aittir.

MAG
NTV Magazin Dergisi'nin
okurlarına armağanıdır.

Kapak Fotoğraf: Ali Öz

Şubat 2001

Basla: Uygun Basım ve Ticaret Ltd. Şti. - Yenibosna
(0212) 550 28 32

ÖNSÖZ

Bu kitaptaki yazıların çoğu gülmece dergisi Çarşaf'ta Hüseyin Zurna takma adıyla yayınlandı.

Bizdeki gülmece edebiyatının kökeni daha çok halktan kaynaklandığı için genellikle yergiye dayanır.

Nasreddin Hoca ile Bektaşi fıkralarından başlayıp Eşref'le Neyzen'in şiirlerine kadar uzanan bu geleneğin, tekerleme uslubu içindeki yeni deneme ve aramalarıdır buradaki yazılar...

Tüm yazdıklarımızın dışında olmayan konulara bu kez de alaylı bir yerginin büyültecinden bakmaya çalıştık.

Nüktesiz bir kuruluğun ciddi söylev ve demeçleriyle asık surat ve çatılmış kaşlardan usanmışlığın bir tepkisi de sayılabilir bunlar...

Yazarken kendi kendime bir hayli güldüklerim oldu içinde.

Okurken ola ki siz de aynı duyguyu paylaşırsınız umuduyla yayınlıyorum Zurnada Peşrev Olmaz'ı...

Halkın acısı her zaman acım oldu, neşesini de benimseyip yine ona yansıtmaya uğraşmak kalem işçiliğinin vazgeçemeyeceği bir çabadır bence.

Bilmem becerebildim mi?

Çetin Altan

Ayvayı nasıl yiyorsunuz?

KİMSE ayvayı nasıl yediğini düşünmemektedir. Oysa demokratik gelişim de toplumsal kalkınma da ayvayı nasıl yediğimizden geçmektedir. Remziye plajda gözetleme deliği büyük olan kabinleri seçmektedir. Oto-moto Endüstriel Con. Limited. T.A.Ş. Company Son. Holding'in kapıcılarından Sarı Hasan, ayvayı komposto olarak yediğini söylemektedir. Sarı Hasan üstünde yapılan bir inceleme onun da ayvayı komposto olarak değil, herkes gibi yediğini ortaya koymuştur. Şevket, Süheyla'yı garsoniyerinde çırılçıplak soymuştur. Şevket ayvayı ondan sonra yemiştir. Süheyla ise ne yediğini hatırlamamakta:

— Hep böyle oluyor, beni soyanlar ayvayı yiyorlar, sonra da doktor doktor geziyorlar, demektedir.

Gençler genellikle ayvayı Üniversite kapılarının önünde yemektedirler. Dul ve yetimler ise çarşı pazarda yemektedirler ayvayı.

Ünlü Alman bilginlerinden Hans Bolgen Von Stayerjung, "Türklerin yediği ayva" adlı yapıtında şu görüşlere yer vermektedir:

"Türkler boyuna birbirlerine ayva ikram ederler. O nedenle de hep birlikte yerler ayvayı. Hiçbir ulus onlar kadar ayvayı sevmez. Durmadan ayva yemek, Türklerde eski bir gelenektir. Sade bireyleri değil, onların düzenleri de ayvaya meraklıdır. Büyük bir imparatorlukları vardı, sonunda ayvayı yedi. Demokrasi kurmaya kalktılar, o daha başında ayvayı yedi. Ne zaman özgürlüğe özenseler, özgürlük ayvayı yer; parti kursalar, parti ayvayı yer; NATO'ya girdiler, NATO ayvayı yedi; kentleşme hızlandı, kentler ayvayı yedi; modernleşmeye yöneldiler, su, elektrik hepsi ayvayı yedi; garip bir ayva açlıkları var ki, ne kadar yeseler bir türlü doymuyorlar..."

Resmi dairelere, hastanelere, karakol ve mahkemelere düşenler ayvayı daha hızlı yiyorlarmış. Özel vaka olarak ayvayı yiyenler arasında, sigorta dışı kalanlar, yapı kooperatiflerine giremeyenler, iş bulamayanlar varmış. Ama general olarak herkes fiyatlar yükseldikçe yiyormuş ayvayı.

Bazıları diretiyorlarmış:

— Ben ayva yemem! diye...

Oysa onlar da bilmeden yiyorlarmış ayvayı. Plaja gidince yiyorlarmış. Dolmuşa, minibüse, otobüse binince yiyorlarmış. Hatta birçoğu yolda düzgün düzgün yürürken bile bir anda yiyiveriyorlarmış ayvayı.

Ayva yemeyi önlemek için yapılan anayasa bile sonunda yemiş ayvayı.

Rüşvet, komisyon işlerinde de ayva yiyenler çokmuş. Zamansız emekliye ayrılanlar, ham madde için

döviz bulamayanlar, zenginle seviştiğini sanıp fakirden gebe kalanlar, hep ellerinde birer ayva, yiyip duruyorlarmış ayvayı...

Şimdi düşünmek gerek, sizin de ayvayı yediğiniz muhakkak da, nasıl yiyorsunuz ayvayı... Sabahtan akşama koştura koştura, havanda su döverek mi; ev değirmeninin içinde un ufak olarak mı; tozlu bir dairede pinekleyerek mi; sevdiğiniz kızdan yüz bulamayarak mı... nasıl?

Naşide ile kocası bu konuda anlaşmışlardır. İkisi de:

— Biz evlendiğimiz gün ayvayı yedik, demektedirler.

Öteki ayvaları da ondan sonra yemişler. Ev tutarken yemişler; eşya alırken yemişler; bakkala-çakkala gittikçe; kıyma mıyma, süt müt, sebze mebze peşinde dolaşırken yemişler.

Ayvayı yerken çok şikayet etmeyin. Sizin babanız da yedi o ayvayı, ananız da. Siz de çaresiz yiyeceksiniz ayvayı, çocuklar da yiyecek, onların çocukları da...

Bundan böyle nüfus kâğıtlarına bir de meslek hanesi açacak ve oraya herkes için aynı görev yazılacak:

Tabiiyeti: T.C.

İşi: Ayvayı yemek...

Diyalog kurulunca...

HERKES partiler arası diyalogun neden kurulamadığından yakınıyor. Zühre, yavuklusunun aldığı beşibiryerdeleri takınıyor. Diyalog kurulsa nasıl kurulurdu? İbrahim'in yüreciği Şermin'in Ali'yle gerdeğe girdiğini duysa, burulurdu.

Diyalog dediğin de nedir ki? Tut ki kuruldu:

— Maydanozlar neden nane kokuyor? Bunda ulusal çıkarlar açısından nasıl bir yarar var?

— Fazilet hanımdaki zemzem suyu ile Langa'daki kör kuyu ve diritnot Ömer'in çirkef huyu asla birbirine benzemez dostum. Ulusal çıkarlar açısından bunu unutmamak gerek.

— Uçurtma kuyruklarının kısa yapılması yüzünden, uçurtmacıların çocuklara attığı kazığı hesaplarsak, ulusal kalkınmada boşa giden çabaların ne ölçüde büyük olduğu anlaşılır. Bunun çaresi, uçurtma kuyruklarını ölçüsüne uygun yaptırmaktır.

— Haydi diyelim ki bazı pabuçlar insanların ayağını vuruyor. Ama bu demek değildir ki, terlikler de vu-

ruyor. Bu konuda görüş birliğine varamazsak, Boğaz vapurları hiçbir zaman fırtınada Kanlıca'ya yanaşamaz.

— Anayasa kargaların kavaklara yuva yapmasına engel değildir.

— Demokrasinin şartı, şıra içerken bozayı düşünmemektir.

— Madem börek seviyorsun, neden duvar dibine çiş ediyorsun? Ulusal irade duvar dibine çiş ederken ıslık çalmakla gerçekleşemez.

— Çitlembik çitlembiktir, arkadaşlar! Padişahlık döneminin gelin hotozunu, Şeyh Sadi'nin aftozunu ve Safter Mıncırığın horozunu aynı protokol içinde birleştiremeyiz. Millet, bizden bunu istemiyor.

— Millet, bizden iş istiyor.

— Cam macunu başka şey, şekerkamışı başka şey. Millet bunun bilinmesini istiyor.

— Millet sizin yedi sülâlenizin sinkaf edilmesini istiyor.

— Millet, ucuza dondurma istiyor.

— Arkadaşlar, serin kanlı olalım. Biz buraya davul değil, borazan çalmak için geldik.

— Dostum, size bir şey söyleyeyim mi, Anayasa'nın temel maddesini asla unutmamamız gerekir.

— Hey, sus da dinle! Sersem Bekir!

— Candan sevenin, sevdiği tektir.

— Ben, ulus aşkıyla yanıyorum.

— Sizin, bize kanaviçe diye taharet mendili oyasını yutturduğunuzu sanıyorum.

— İçerdeki sorunlarla dışardaki sorunları kim çözümleyecek?

— Arkadaşlar, soruyorum size, sigara ağızlıklarını neden tavuk tüyüyle temizlemiyoruz?

— Oha, oha, çüşşş!..

— Rejimi tehlikeye düşürmemek için tarihsel yanılgıya uğramadan bir an önce Balat'a gitmeliyiz.

— Halkısınız ama leylekler kış gelmeden giderler zaten.

— Asıl sorun nargilenin neden fokurdadığıdır...

— Milletin en sevdiği tatlı dilberdudağıdır...

— Bu böyle yürümez arkadaşlar!

— Tarih önünde sorumluyuz arkadaşlar!

— Biz haftada bir kez yıkanmazsak, çevre kirlenmesini önleyemeyiz.

— Bakın, burada anlaşıyoruz. Önce saçlarımızı makasla kestirmekten vazgeçelim.

— Milleti düşünmeliyiz arkadaşlar!

— Kertenkeleler de vaktiyle dinozordu, biliyor musunuz?

— Siz gerçekten halkın mutlu olmasını diliyor musunuz?

— Vay benim köse sakalım! Üç mum yakalım. Seyrinize bakalım

Diyalog, diyalog. İşte size diyalog! Daha ne istiyorsunuz yani!..

Görülmemiş başarı

ATATURKACILARIMIZIN dış başarıları gerçekten ayyuka çıkmaktadır. Remziye ne zaman kocasına kızsa, adamın dilini kıçına tıkmaktadır. Bu başarıları yerinde görüp değerlendirenler, heyecandan dolu dolu olan gözlerle şöyle demektedirler:

— Atalarımızın at, kılıç, mızrak, ok, topuzla yaptıkları fetihleri, sanatçılarımız davul dümbelekle, türkü çığırarak yapıyorlar. İşkodra'daki konserleri dinlerken, İstanbul'u anımsayan yaşlı Arnavutlar, ayağa fırladılar. O sırada salonda Itri'lerin, Dede Efendi'lerin ruhu dolaşıyordu. Ve, şarkıcımız "Mangal Üstünde Boru" türküsünü okuyordu...

Gelen haberlere göre, bazı ülkelerdeki muhalefet partileri "Mangal Üstünde Boru" türküsünü iyice öğrenip, iktidar liderlerine karşı söyleme kararı almışlardır. Bilindiği gibi o türkünün ikinci dizesi, "Nedir Bu İtin Zoru?" gibi bir şeydir.

Bazı şarkıcılar yapıtlarını gittikleri yerlerin diliyle okumaktadırlar. "Herkes Gitti Yalnız Kaldım Meyhanede" şarkısının Tatarcası, çok yankı yapmıştır.

Bu konuda sanat elçimiz ve ses kraliçemiz Nalan Şıngırtı verdiği demeçte:

— Elçi olduğumu bildiğim için, çok dikkat ediyorum kendime. Alışveriş yaparken ağzımı büzerek konuşuyorum. Çağırıldığım toplantılarda ülkemi düşünerek, frikik vermeden oturuyorum. Sahnede ise, göbek atarken, attığım göbekte uygarlık atılımlarımızın bayrağının dalgalandığını biliyorum, demiştir.

Ünlü eleştirmenler:

— Sanat elçisi doğrusu çok güzel göbek atıyor, kendisiyle özel biçimde tanışmak istesek, acaba kazık da atar mı? diye sormuşlardır.

Bu kuşku üstüne elçilerin kazık atıp atamayacağı konusu, tartışma gündemine girmiştir. Ya Rabbim, bu ne iştir? Ulan Süleyman, ne söylediğini duyuyorum, bir daha ne benim adımı ne de beni çekiştir.

Dümbelekçi Taktuk Esat:

— Ben de dümbeleğimi çalarken arkamda çok şerefli bir görev bulunduğunu bildiğim için, göğsümü kabartarak çalıyorum dümbeleği. Eski büyüklerimiz sağ olsalardı da göğsümü çıkarmış, dümbelek çalarken beni görselerdi. Yavuz'lar, Kanuni'ler, Rüstem, Lala Şahin, Tabanı Yarık Ahmet Paşa'lar, ne büyük kıvanç duyacaklardı. Ey bu topraklar için toprağa düşmüş asker, çalınan davullar, kavallar, şanlı alaylar, biz kanımızın son damlasına kadar dümbeleği çalacağız. Görevimiz kutsaldır ve gelecek kuşaklar sanat aşkının kükreyen sesiyle, ulan sen ne dümbelekçiymişsin, diye haykıracaklardır, demiştir.

Dümbelekçi Esat'ın bu nutkunu dinleyenler kendisinin hemen seçimlere katılmasını önermişlerdir. Şimdi Esat:

— Politikaya atılırsam, o kadar dümbelek arasında, bizim dümbelekçilik ne işe yarayacak, deyip durmaktadır.

Kız Hayriye kapıyı açsana, iki saattir hıyarın biri kapıyı vurmaktadır.

Sanat elçilerimizin sayıları da artmaktadır. İsfahan'da zurnacılarımızın başarısı çok büyük olmuştur. Ünlü musikişinas Bamyaşahülsalcanah efendi:

— Borazan da çalabiliyor musunuz? diye sormuştur.

Zurnacı Salih bu soruya:

— Valla bizde borazan çalmanın bir koşulu vardır, ancak güvenilecek yerine güvenen kişi borazan çalar, borazancıbaşı olabilir, diye cevap vermiştir.

Ünlü musikişinas:

— Demek sizdeki bütün borazancıbaşılar, güvenilecek yerlerine güveniyorlar, oh oh çok âlâ! Çok yahşi! Mesrur oldum, memnun oldum, demiştir.

Kızım Samiye, külotun kirlenmiş, lütfen değiştir.

Şarkı söyleyip türkü çığıranlarımızı sevelim arkadaşlar. Biz onları sevdiğimiz kadar büyürüz, anlaşıldı mı? Altay'dan attığımız ok, Alp dağlarını aştı. Hemen söyleyin bakalım, bu işe çok şaşıldı mı?

Cupoloji

GENEL müdüre emir, yüksek yerden gelmişti. Mahir Bacaksız'a gereken önem derhal gösterilecek ve kendisi uzmanlığıyla ilgili bölümün başına tayin edildikten sonra, her istediği hemen yapılacaktı.

Genel Müdür, Mahir Bacaksız'ın kim olduğunu bilmiyordu. Sadece bu konuda yukardan yazılı emir gelmiş, ayrıca telefonla da üç-beş kez:

"Mahir Bacaksız'ın işi ne oldu?" diye sorulmuştu.

Genel Müdür:

"Henüz kendileri genel müdürlüğümüze başvurmadılar, geldikleri zaman emirleriniz gereği, kendilerine her türlü kolaylık ve yardım gösterilecektir," demişti.

Telefondaki ses, sertleşmişti:

"Ne demek başvurmadılar. Siz arayıp bulacaksınız onu. O ölçüdeki bir değer, odacılık arıyormuş gibi tıpış tıpış kendi ayağıyle mi gelecek sanıyorsunuz? Artık değiştirin bu kafayı! Mahir Bacaksız, sade ülkemizin değil, çağımızın da en ileri teknik beyinlerinden bi-

ridir. Lütfedip bizimle çalışmak istiyor. Böyle bir nimeti asla elden kaçırmamak gerekir. Kendisini hemen bulup tayininin çıktığını bildirin."

Genel Müdür:

"Emredersiniz efendim," demişti.

Sonra da telefonu kapatıp, sekreterine:

"Bana Mahir Bacaksız'ı bulun," demişti.

Sekreter:

"Kim efendim Mahir Bacaksız?" demişti.

Bu kez de genel müdür sertleşmişti:

"Ne demek kim efendim Mahir Bacaksız? Mahir Bacaksız sade ülkemizin değil, çağımızın da en büyük teknik beyinlerinden biridir. Hemen bulun kendisini ve bana bağlayın telefonu."

Sekreter de:

"Emredersiniz," demişti. Arkasından Ol'i çevirip Mahir Bacaksız'ın telefonunu sormuştu. Uzun süren bir bekleyişten sonra, telefon istihbaratı Mahir Bacaksız'ın numarasını vermişti. Ve sekreter hemen çevirmişti numarayı:

"Mahir Bacaksız beyefendiyle mi görüşüyorum?"

Küçük bir ses:

"Evet," demişti.

"Sizinle Genel Müdür beyefendi görüşmek istiyorlar..."

Genel Müdür'e de, Mahir Bacaksız'ın telefonda olduğunu söyleyip, hattı bağlamıştı.

Genel Müdür, en nazik sesiyle:

"Mahir Bacaksız beyefendiyle mi teşerrüf ediyorum?" demişti.

Küçük ses:

"Evet," demişti.

"Beyefendi, dört gözle teşrifinizi bekliyoruz. Tayininiz onaylandı. Sizin gibi yüksek bir değerin, böyle bir görevi kabul buyurmaları, bizleri çok mutlu etti. Acaba ne zaman lütfedip teşrif edersiniz?

Küçük ses:

"Öğleden sonra önemli bir toplantım var, yarın sabah saat onda gelirim," demişti.

Ertesi sabah Genel Müdür, kravatını daha bir özenle bağlamış ard arda iki kahve söyleyerek heyecanla saatin on olmasını beklemeye başlamıştı.

Tam saat onda, Mahir Bacaksız, Genel Müdürün odasına girdi. Bir doksan boyunda, ip gibi sıska, iskelet elli, genç bir adamdı.

Genel Müdür yerinden fırladı:

"Şöyle buyurun efendim, böyle buyurun efendim. Ne emredersiniz efendim? Ne emretmezsiniz efendim?"

Sunulan sigaralar, çakılan çakmaklar, söylenen çaylar...

Mahir Bacaksız:

"Ben de çok mutluyum beyefendi," diyordu. "Nihayet cupolojinin önemi bizde de takdir edilmeye başlandı."

Genel Müdür:

"Biz zaten öteden beri duruyorduk bu konunun üstünde; ancak sizin gibi yetenekli bir uzman bulamıyorduk," diyordu.

Mahir Bacaksız:

"Yetkilerimin çok geniş olması gerektiğini kabul edersiniz," dedi. "Önce bana deniz kıyısında yüzer metre karelik yanyana on alan gerek. Çalışmalara ancak bundan sonra başlayabilirim."

Genel Müdür:

"Derhal efendim, derhal!" diyordu.

Mahir Bacaksız'a beş gün içinde süslü püslü bir makam odası, iki de sekreter verdiler.

Resmi yazışmalar da hemen başladı. Cupoloji için gerekli levazım servisinin kurulması hakkında... Cupoloji için gerekli depo binalarının alınması hakkında... Cupoloji için gerekli inceleme gezilerinin harcamaları hakkında...

Mahir Bacaksız, arada genel müdürün odasına geliyor:

"On ton demir çubuk, yirmi ton da oluklu saç istiyorum," diyordu.

Genel Müdür:

"Sayenizde ülkemiz yeni bir döneme giriyor. Kalkınmanın bütün ruhu, sizde," diyordu.

Mahir Bacaksız da:

"Öyle," diyordu. "Alt yapı kuruluşları, bu hızla gidersek dört yıl içinde biter. Cupoloji sorununu çözmeden, öteki sorunları çözme olanağımız yoktur."

Bir yıl, iki yıl, üç yıl...

Deniz kıyısında yüzer metre karelik on alan alınmış, her birine şantiyeler kurulmuştu.

Bakan da sık sık cupolojideki gelişmeler hakkında demeçler veriyor, gazeteler cupoloji konusunda ilginç yazılar yayınlıyorlardı.

Cupolojiye ayrılan ödenekler her yıl arttırılıyordu.

Yukardan gelen telefonlar, cupolojik çabaların bir an önce sonuca ulaşmasını istiyordu. Genel Müdür de, bunları Mahir Bacaksız'a bildiriyordu. Mahir Bacaksız:

"Beş aya kadar kuruluşların açılış törenini kutlayabiliriz," diyordu.

Beş aya kadar... Üç aya kadar. Bir aya kadar!

Ve tören günleri geldi...

Zafer takları, bando-mızıkalar, televizyon kameraları, bakanlar, vali ve belediye başkanlarıyle genel müdürler ve kalabalık bir halk kütlesi törenin görkemini arttırıyordu.

Önce bakanlar konuştu. Cupolojinin ülke kalkınmasındaki önemini belirttiler. Sonra valilerle belediye başkanları, sonra da genel müdürler konuştu.

Yüzer metre karelik yan yana on alanda, ta gerilerden yüksek çelik direkler üstünde başlayan saç oluklar denize doğru alçalarak tatlı bir eğiklikle iniyorlardı.

Bandolar coşkulu marşlar çalıyor, kurbanlar kesiliyordu.

Mahir Bacaksız, önce birinci oluğun denizden yüz metre uzaklıktaki tepesine çıktı, bir düğmeye bastı.

Oluğun belirli yerlerindeki kırmızı sinyal ışıkları bir anda söndü ve hemen arkasından hepsi yeşil yandı.

Bakanlar, valiler, belediye başkanları ve kalabalık halk kütlesi, nefeslerini kesmişler, teknik mucizeyi bekliyorlardı.

Mahir Bacaksız, cebinden, çocukların cicoz dedikleri, içi burma renkli cam bir bilya çıkardı ve oluğun içine bıraktı.

Bilya denize doğru eğik oluktan tıngır mıngır yuvarlanarak, on saniyede cup diye suya düştü...

Sonra ikinci oluktan ikinci bilya... Üçüncü oluktan üçüncü bilya...

Hepsi de, olukların üstündeki yeşil ışıklar yandıktan sonra, tıngır mıngır yuvarlanarak on, on beş saniyede cup diye denize düşüyordu.

Bandolar çalmaya devam ediyordu. Herkes birbirini kutluyor, herkes birbiriyle sarılıp öpüşüyordu.

Ve bilyalar oluklardan cup cup düşüyordu denize.

Akşam ajansları cupoloji sayesinde ülke kalkınmasında dev bir adımın atıldığını söylediler...

Mahir Bacaksız, çok üstün bir iş başarmış, yüzer metre karelik yan yana on alandaki on oluktan, denize doğru on tane içi renkli cicoz bilya yuvarlamıştı.

Ve bilyalar cup cup diye düşmüşlerdi denize...

Böylece ülke, cupolojide hak ettiği yeri yeryüzünde almış oluyordu.

Fırındaki dana leşi...

"ÇÜRÜDÜKÇE çürüdü artık bu yahu."

"Çok da fena kokuyor. Burnunun direği kırılıyor insanın."

"Hafiften koktuğunu burnu hassas olanlar daha başlangıçta anlamışlardı zaten..."

"Onlar anlamışlardı ama hassas burun azdır bizde. Kolay kolay kimse leş gibi, kenef gibi, kükürtlü amonyak gibi, kurtlanmış kalın bağırsak gibi kokmaya başlamadıkça bir şeyin kokup kokmadığını pek anlayamaz."

"Kokuştukça mı çürüdü, çürüdükçe mi kokuştu dersin?"

"Çürüdükçe kokuştu, kokuştukça da çürüdü tabii."

"Hâlâ daha kokuyu duymayanlar var mı dersin?"

"Bazı yaratıklar hoşlanırlar pis kokudan. Örneğin lağım fareleri..."

"Yok canım, ben insanları kastediyorum..."

"İnsan olarak bu kokuyu duymayacak kişi yoktur bence..."

"Rezilane kokuyor yahu...""

"Berbat kokuyor."

"Bu koku kokmayanları da kokutur mu dersin?"

"Pencereyi kapıyı açıp ortalığı havalandıran çıkmazsa çürüyüp kokuşma yaygınlaşabilir."

"Neden böyle çürüyüp koktu bu, ha?"

"Zaten bayattı da ondan. Üstelik içi de temizlenmemişti. Fırına girince kokusu dışarı vurdu."

"Sofraya kurulanlar çaktılar mı kokuyu?"

"Önce çakmaz görünüp ziyafete devam etmek istediler. Ama koku ağırlaştıkça ağırlaştı birader. Ağırlaştıkça ağırlaştı. Önce biri, 'Bir şey mi kokuyor?' diye sordu. Bir başkası, 'Ben duymuyorum,' dedi... Bir üçüncüsü, 'Yok, bir şey kokuyor,' dedi. Bir süre kokuyor mu, kokmuyor mu diye bekleştiler. Tartışmalar çıktı. 'Kokuyor, kokmuyor... O kadar da kokmuyor... Yenebilir, yenemez... Yenmeyecek kadar kokuyor...'"

"Peki, daha karar vermediler mi?"

"Artık vermemek ellerinde değil, çünkü koku ayyuka çıktı. Komşular bile,.'Böyle ne kokuyor... koku dayanılmaz hale geldi,' diye pencerelere çıktılar. El altından kovuşturmalar yapıldı. Fırına bir dana leşi konmuş olduğu anlaşıldı."

"Anlaşıldı ama hâlâ dana fırında..."

"Öylesine kötü kokuyor ki, kimse kapağını açmak için fırına yaklaşamıyor..."

"Koka koka iyice yanıp biter mi dersin?"

"Nerde efendim, nerde... Anlayanlar, bu gidişle fırını da çürütüp kokutacağı kanısındalar. Hatta fırından

sonra mutfağın, mutfaktan sonra salonun, salondan sonra tüm katın, kattan sonra da koca binanın kokuşmasından endişe ediyorlar..."

"Öf be! Çok feci kokuyor."

"Dayanılacak gibi değil. Korkunç biçimde kokuyor."

"Millet öğürüyor yahu."

"Kusanlar, bayılanlar, ölenler var."

"Nasıl çıkarılacak bu dana leşi oradan."

"Elbet bir yolu bulunacak. Ziyafete gelenler de bu kokuyla hiçbir şey yiyemeyeceklerini anladılar artık."

"İğrenç kokuyor..."

"Elli günlük sırtlan ölüsünün midesinden çıkan sarmısak turşusu gibi kokuyor."

"Sümüklü balgama bulanmış irinli adet bezi gibi kokuyor."

"Hiç böyle bir koku görülmemiştir."

"Koltukça kokuyor... Koltukça kokuyor... Koktukça kokuyor."

Trafik sorunu

HERKES ergeç sonunda trafikten öleceğinin bilincine yavaş yavaş varmaktadır. Şoför Ali plajda Serpil'in göğsüyle oynarken, koluyla da belini sarmaktadır. Dolmuşların freni, canını sevenlerin treni, trafik arabalarının sireni, geniş bir açıdan bakınca Türkiye'de iyice madara olmuştur. Fren tutmaz, tren gitmez, siren ötmez ve de uygarlık düzeyine erişmek için Çoban Sülü bu kadar davarı babasının hatırına gitmez.

Sağla arslanım, solla kaplanım, çat kaşını, salla küfürünü, otobüse bindir, kamyonun kıçına gir, bozma cakanı, kaptırma yakanı, ver rüşvetini kurtar paçanı.

Trafik demek şoförler için yayadan, yayalar için arabadan korkmamak demektir. Korkmak olmaz, yiğitliğe yakışmaz. Tam gaz yoldan geçene şöyle bir toslayıp kafasını asfalta çarptıra çarptıra beynini parçalayacaksın. Cemse görünce şarampole, TIR görünce kaldırıma fırlayacaksın. Çocuk ezmek, bisikletli çiğnemek sorun bile değildir. Arabayı gölgeye bırakınca, camlarına serçeler pislemişse, at beşliği değnekçiye sildir.

Lambalar kırmızı mı yandı, boş ver abi aldırma...

Balıkesir Bandırma, kızlara korna öttürüp karılara saldırma...

"Araba mı bekliyorsunuz. Benimkine binseniz..."

"Biz sizin bildiğiniz kızlardan değiliz..."

"Ah yavrum yesinler seni... Bahçelerde kereviz... Biz sizin gibi kızları altımıza alır, ensesini severiz..."

Yayalar yürüyen şalgam gibi, şöyle dalgalana dalgalana, akan arabalara:

"Açılın ulan, şimdi yerim hepinizi!" der gibi...

Ağır adım, fıstıki makam, kollar kabarık, surat asık, öyle geçeceksin caddeden.. Delikanlılık öldü mü hırbo? Nedir öyle sıçan gibi seğirtmek?.. Ağır aksak, dirhem dirhem, yüz yirmiyle gelen Şevrole'yi iplemeden... Kamyon fren yapacak, dolmuş küfrü basacak, sen cakanı bozmadan afini keseceksin:

"Kör müsün lan keriz?" diye tükürüğü fıskiyeli fırlatıp istifini bozmadan yürüyeceksin.

Karşıdan gelen arabaya yol vermek yok... Hele geri basma hiç yok. Kavşaklarda soldan fırlayacaksın öne... Sıraya girip tırtıl gibi gitmek ayıp olur ele güne.

Yiğitsin sen yahu... Şoför yiğit, yaya yiğit, trafikçi yiğit...

Bak komisere, nasıl yapıyor araba muayenesini...

"Yak sağını, söndür solunu... Nedir lan bu beyaz sis farları... Sök lan çabuk onları... Göster sağlık çantanı... Niye bozuk kornası... Kirkor'un kaynanası... Çek kenara. İn aşağıya. Ver ehliyetini. Yerim şimdi çiğ çiğ senin etini."

Kibar ve özenli turistik muamele... Elli olmaz, yüzlüğü elden gele...

At arabası, eşek arabası, işportacının el arabası, simitçinin tablası... Geri manevrası yapan kamyonet, kamyonete yön veren İbiş Hidayet...

"Çel çel çel, hop ezdun oni..."

Sonra trafik polisinin ince uyarıları:

"Kör müsün ulan, oraya park edilmez."

"Nereye koyalım memur bey, bir yer gösterin lütfen."

"Aç da ananın cebine koy, eşşoğlu, bas geri..."

Kibar denetimde vakur ses, ciddi tavır, kül yutmaz bakış, asık yüz, afur tafur:

"Ehliyetiniz lütfen... Ruhsatname nerede?.. Sigortayı görelim... Şöyle kenara çekin."

O arada sarhoş yarışı yapan Murat'lar... Tersten gelen kamyoncu... Stop lambasız kaptıkaçtılar...

"Memur bey, usulünce mi gidiyor şunlar?.."

"O sizi ilgilendirmez."

Kimi ilgilendirir, orası da bilinmez.

Türkiye'nin işleri, Bursa'nın yemişleri, manastır keşişleri. Uygarlık düzeyine erişip, marsık ateşinde pişip, çağdaşlık yarışında koşu...

Ay aman nezle olmuşum, hapşuu!

TRT nasıl olmalı?

TRT, bir türlü milliyetçiliğimizle geleneklerimize uygun bir çizgiye gelememiştir. İhsan Bey, karısıyla kavga ettikten sonra inat etmiş, özür dilememiştir. TV'de, hâlâ caz parçaları çalınmaktadır. Cazın içine yasak savmak için sokulan utla, yaylı tambur, kimsenin gözünü boyamaya yetmemektedir. Herkes bilmektedir ki bizim geleneklerimizde trompet, saksafon, elektro gitar ve sinema orgu yoktur. Bizim geleneklerimizde kös denilen meydan davulu ve çiftenağra vardır. Eğer milliyetçi bir iş yapacaksak, mehteri caza değil, cazı mehtere çevirmemiz şarttır. Söylendiğine göre Nasuhi'nin son aldığı karı, eskisine göre biraz daha karttır.

Bu, böyle yürümez arkadaşlar! TV, bize milli değerlerimizi göstermek zorundadır. O değerler ki, Eyüp, Karacaahmet, Edirnekapı, Merkezefendi gibi mezarlıklarda yatmaktadırlar. Bu mezarlıklardaki mezarların her programda teker teker gösterilmesi ve mezar taşlarıyla altında yatanların yaşam öyküsü hakkında geniş bilgi verilmesi hem miliyetçiliğimize, hem de geleneklerimize uygun bir görevdir. Mezarlar teker teker gös-

terilirken bir yandan da keçe külâh giymiş çalgıcılar, meydan davulu ve zurna çalmalıdırlar.

Sohbet saatlerinde de "Kabulü ve heptü"nün ne olduğu uygulamalı olarak anlatılmalıdır. Bir devenin gölgesinde dinlenen fakirin, deveciye borç ödemesinin gerekip gerekmediği de, açık oturumlarda tartışılmalıdır. Bazıları:

"Ödemesi gerekir. Madem ki devenin gölgesinden yararlandı", diyeceklerdir.

Bazıları da:

"Ödememesi gerekir. Devenin gölgesinde hiçbir eksilip aşınma olmadı," diyeceklerdir.

Gerçi Leyla, nişanlısı Zühtü'den ayrılıp Faik'e kaçmıştır ama Zühtü Leyla'yı hep bekleyecektir.

Radyoda da, mevlit iyice azalmıştır. Kanalların birinden, devamlı olarak mevlit yayınlanmalıdır. TV'deki filmler de, milliyetçi ve gelenekçi olmaktan çok uzaktır. Hep biliyoruz ki Türkler, komşu ülkelerde ezilip durmaktadırlar. Bunlar bütün ayrıntılarıyla gösterilmelidir. Örneğin, Yunanistan'da nasıl eziliyor, Bulgaristan'da nasıl eziliyor, Romanya'da nasıl eziliyor, Sovyetler'de nasıl eziliyor, İran'da, Irak'ta nasıl eziliyor, aradaki farklar ve metodlar belirtilmeli, sonra da eski Arslanköy olaylarıyla kıyaslamalar yapılmalıdır.

Ayrıca başka ülkelerle de ilişki kurmalı ve onların da ezilip ezilmedikleri, eziliyorsa nerelerde ne biçim ezildikleri açığa çıkartılmalıdır. Herkes, Türkler gibi Arnavutların, Finlandiyalıların ve Hollandalıların da ezilip ezilmediklerini merak etmektedir. Eğer ortada

bir ezilme varsa, bu bütün dünya için ortak olmalı ve herkes beraber ezilmelidir. Yalnız her yerde Türklerin ezilmesi ve ezenlere karşı gerek kılıç, gerek ok, gerek piştovla kahramanlık göstermesi, öteki toplumlara kompleks verebilir. O zaman da:

"Türkler neden kahraman; her yerde eziliyorlar da ondan kahraman", diyebilirler..

Oysa bu yanlıştır. Ve sormak isteriz atalarımız ezildikleri için mi kahramandılar? Yavuz mu ezildi, İkinci Ahmet mi, Birinci İbrahim mi?

Adem ile Havva'nın göbeği var mıydı, yok muydu sorunu da henüz çözülmüş değildir.

Eğer Adem çamurdan, Havva da onun göğüs kemiğinden yaratılmışsa ana karnında beslenmemiş oldukları için göbek çukurları yoktur.

Bunun halkımıza anlatılması önemlidir. Bizce Hacı'nın çayı, kahveci Hakkı'nınkinden daha demlidir.

Özetlersek demek ki, durmadan meydan davuluyla çifte nağra çalınacak. Bütün mezarlıklardaki mezarlar teker teker gösterilecek. Her yerde boyuna ezilip kahramanlık yapan Türkler gibi daha kimlerin ezilip kahramanlık yapamadığı araştırılacak ve de bilimsel konulara yer verilecek.

Örneğin çöl ortasında çırılçıplak kalmış bir Müslüman, eline avuç içi kadar bir çaput geçirirse önce önünü mü kapamalı, yoksa arkasını mı? Bu dahi, onca bilginin kafa patlatmasına rağmen, hâlâ çözülememiş bir sorundur.

Bir tabut nasıl taşınır konusunda da gerekli bilgilere ihtiyaç vardır. Bir tabut öyle kalas taşınır gibi taşınmaz. Önce sağ omuz başından başlarsın taşımaya, sonra sağ ayak ucuna geçersin... Oradan sol ayak ucuna, oradan da sol omuz başına geçersin... Ama ya tabut bir cücenin tabutuysa, o zaman ne halt edersin?

TRT'nin görevi bütün bu sorunları cevaplamaktır. Milliyetçilik ve gelenekçilik başka türlü olamaz. Herkes, her gördüğü kazı cıyaklatmadan yolamaz.

Turizm mevsimi açılırken...

TURİZM önemlidir. Emekli Çavuş Osman, onbaşı Hasan'dan daha da kıdemlidir.

Turizm'de en büyük özellik, yurda gelen yabancı ıdınlarla kızları, o biçim hapazlamak için kuytularda ıtmak ve kimseyi cıyaklatmadan batı uygarlığının o çim tadını tadmaktır.

Bizim kıyılarımız cennet gibidir. Turistin bizi ilgindiren yönü, ne rahatı, ne kravatı, kesesinin dibidir. ıriste saygılı davranalım, arkadaşlar! Turistlerin gire:ği helâları temiz tutalım arkadaşlar! Turistlere pis yler yedirmeyelim arkadaşlar!

Turistler bizim trafiği görünce, betleri benizleri o çim atıyor. Serseriler ödlek oldukları için bizim yol ıtü çukurları gözlerine batıyor. Şöyle ensesinden tuta.ksın turisti, korkma ulan, kıl kuyruk kefere, hiçbir ılt olmaz, anam avradım olsun diyeceksin. Turist çok i anlar bu dilden. Yes yes! Vıy vıy, vıy vıy! Yes yes! :r. Sonra her fırsatta dayanacaksın ayranı. Sabah kalkayran, öğle yine ayran, ikindi ayran, akşama yine ayn... İçsin patlayıncaya kadar. Yanına bir de lahmacun

oturttun mu, dört köşe olur vallahi gavurun garibanı, hiç dalga geçmeyelim, biliyorsunuz, şimdi turist zamanı.

Turistler taharetlenirken su kullanmazlar, görmezlikten geliniz. Turist pansiyonda oturuyorsa, nasıl iş tuttuğunu görmek için tavanı bir köşesinden deliniz.

Turistin en sevdiği şeylerden biri de, balıktır. Dünyada bu kadar turist varken, bunları harmanlamamak budalalıktır. Turist bizim bize özgü şeylerimizi görmek ister. Çalışmayan telefonları, doktorsuz hastaneleri, bomba atılan kahveleri ve tükürükle yapılan köfteleri hep göstereceksin... Şayet başını çevirir de bakmak istemezse, ensesinden tutup, suratını zorla çevirerek:

"Bak ulan, başka yerde kolay kolay göremezsin bunları, hazır gelmişken turistliğin boşa gitmesin!" diyeceksin.

Bu tür ısrar, mutlu eder turisti. Arkasından hemen dayanacaksın ayranı bir testi, iki testi... Ayran, en büyük kozdur. Ayransız turizmin sonu, cicozdur.

Turistin iyisini kötüsünden ayırmak gerekir. İyi turist kara sineğe, sivri sineğe, bite, pireye, tahtakurusuna, tatarcığa, örümceğe ve akrebe aldırmaz. Başıma nedir gelen bu, ya rabbi! diye gözlerini derinlere daldırmaz. Helâya da bol gazete kâğıdı koyarsın. İstediği kadar silip dursun kıçını. Namaz kılınan bir yere girerken de, boynundan çekip alırsın haçını... Böylece turistin haçını, kıçını iyi ayarladın mı, sorun kalmaz. Ve dayanırsın ayranı. No ayran derse, yes ayran dersin. O içmem diye başını sallarsa, sen maşrapayı ağzına sıkıca dayayarak gülersin. İçsin kerata. Yıkanmak istediği za-

man da akmayan musluğu göstereceksin. No su, diyeceksin. Ve yine ayran vereceksin...

Turistlerin çok çabuk mideleri bozulup ishal olurlar. Elleri uçkurlarında nefes nefese solurlar. O zaman lahmacun yedireceksin. Doktor isterse, no doktor diyeceksin. Bütün bunlar hoşnut eder turisti... E, turistin neden hoşlandığını bileceksin. Rakı isterse ver. İçsin içsin, zom olsun! Ondan sonra eski kilim, kırık saat, bakır tepsi satmak için, Mister alsana bunları, diye bir güzel dikilirsin karşısına. Kaçmak isterse, arkadan tak çelmeyi, yuvarla yere. Nereye geldiğini yaşamı boyunca hiç unutmasın. Turist, unutamadığı yeri sever. Turistik seferberlikte, bizim zafer!

Turist cenneti olduğumuzu unutmayalım. Turisti kaz gibi yolarken, korkutmayalım.

Turisti nereye götürürsen ayran ikram et, ayranı da hayran hayran ikram et. Böylece turist, görmüş olur anasının örekesini... Yetmiş Katolik besmelesiyle anar evinin çöp tenekesini... Ve bizleri unutmaz, yuvarlanan taş pas tutmaz. Bunu böyle bilelim, geriliğimizi silelim.

Havuç'un büyüğü

BİR toplumda üretim düşük, tüketim de büyükse, kimse kaşkavalını, ırz namusu havuçtan kurtaramaz. Şimdi havucu hep birlikte yiyeceğimiz döneme girdik. Gaz yok, tuz da yok, linyit yok, kok da yok, elektrik yok, benzin de yok. Hamsiyi koydum ta ta tavaya, fırladı gitti ha ha havaya. İsterseniz buyurun cennetmekan Hurşitül binti Kehenkeşanı Drahşan Hazretlerinin öteki dünyada sunduğu baklavaya...

Söz aramızda iyice yan bastık mı havuça... Ramazan bitmişse de hadi devam oruca...

Eee olacağı buydu tosunlar. Sağ yap, sol yap, geri yap, topla direksiyonu. O biçim, o pozisyonda yine basılmış kız Leyla'nın pansiyonu. Çiftler uygunsuz durumda yakalanmışlar. İşte size döviz rezervasını artıracak bir eylem. Vaktiyle böyle düşünürdü benim de sakalsız kel dedem. Çiftler uygunsuz durumda yakalanınca ne demişler biliyor musunuz, havucu yerken gözyaşlarınızı siliyor musunuz?

"Bizler Meclis başkanının neden seçilemediğini tartışıyorduk. Ülke sorunlarını konuşmaktan başka bir amacımız yoktu..."

Yetkili kişi:

"Hastirin ulan," demiş, "ülke sorunları yatakta mı konuşulur?"

"Ayakta konuşacak halimiz, mecalimiz, gücümüz, takatimiz kalmadığı için yatakta konuşuyorduk."

"Ya niye donsuzdunuz?"

"Şimdiye dek ülke sorunlarını hep donlular konuştu pek bir sonuç çıkmadı. Bir yol donsuzlar da konuşsun bakalım dedik..."

"Ulaan zibidiler ülke sorunları donsuz konuşulsa büyüklerimiz de donsuz olarak toplanırlardı ülkeyi kurtarmak için... Bu iş büyük iştir, donsuzların işi değildir."

"Yani peki büyüklerimiz donlarını hiç çıkarmıyorlar mı?"

"Kesin ulan... Onlar ne zaman çıkartacaklarını bilirler donlarını, bu sizi ilgilendirmez."

"Biz ne zaman çıkartacağımızı bilmiyor muyuz, onun için mi ilgileniyorsunuz bizimle."

"Bizim görevimiz budur. Önce ahlâk, namus, fazilet."

"Gözünü seveyim ağabey, şu yüzlüğe ne dersin?"

"Ulan hırbo etin kilosi kaça"

"Boş ver şimdi sen ona, bu hafta gidecek misin maça?"

Ülke sorunları elbette her yerde konuşulmaz. Meclis başkanı neden seçilememiş, Kız Leyla'nın pansiyonunda yatakta ve donsuz olarak konuşulacak konu

mudur bu... Çüş derler adama... Havucu yerken dudak bükme şalgama.

Havuç nasıl havuç, tosunlar... Yağın fiyatı da fırladı. Dün gece Saliha, kocası Keriz Mürşid'e ilk defa hırladı. Bazıları diyorlar ki, bu havucu büyüklerimiz ölçe biçe hazırlamışlar. Ama kimsenin kaşkavalına havuç uygun gelmemiş.

Ya işte böyle iki gözüm, canım efendim. Daha bakın neler neler olacak. Havucu yedin mi, bir havuç daha, o havucu da yedin mi, bir havuç daha... Allah!., Herkesin kaşkavalı havuç tarlasına dönecek. Sade elektrikler değil, türbelerdeki kör kandiller bile sönecek. Neden? E işte öyle... Havuca alışsınlar, alışsınlar, alışalım tosunlar. Bizim gibi tosunlara, büyükler sabah akşam dua okusunlar.

Kurbanlık

YEDİ dereceyi aşkın bir depreme uğrayıp da ayakta kalabilecek kaç bina vardır Türkiye'de? Yüzde yirmi diyebilirseniz, iyimserliğinizle övünebilirsiniz. Kurban bayramlarının arifesinde, kent ve kasaba sokaklarında dolaştırılan kınalı koyun sürülerine "kurbanlık" olarak bakma alışkanlığına, bir an yeni bir açı daha ekleyerek düşünün:

"Hangimiz kurbanlık değiliz?"

Van köylerine vuran felaket, kazara İstanbul'a rastlasa, on iki katlı, on dört katlı denetimsiz yapıların yerini, bir milyonluk bir mezarlık alırdı.

Politikacılar yaraları elbirliğiyle sarmakta milletçe pek hünerli olduğumuzu söylüyorlar.

Ölü sayısı milyona vardı mı, yara sarmaktaki hünerimizi mezar kazmakta da gösterebileceğimiz epey kuşku götürür.

Dokuz yüz yıldır oturuyoruz Anadolu yarımadasında. Dokuz yüz yılda deprem ve su baskınlarından kaç kişinin öldüğünü hiç kimsenin hesaplayamamış ol-

duğu, sade her depremde üç bin, beş bin, on bin kurban vermemizden değil, cenazeleri gömecek kazma kürek bulamayışımızdan da anlaşılıyor.

Depreme dayanıklı konut yapımı henüz teknolojinin erişemediği kanser tedavisi gibi çözümü bulunmamış bir sır değildir.

Dokuz yüz yıldır sade sezgi yoluyla değil, beyin yoluyla da kendimizi kurbanlık olmanın dışına çıkaramadık. Erzincan'dan bu yana elli prefabrike ev fabrikasıyla sağlanıverecek güvene, şakşağı, hıçkırığından daha gerçek nutuklar söylemeyi yeğ tuttuk.

Toplumda insan değeri üretimin çapıyla orantılıdır. Üretim yeryüzünün sonuncu sıralarında duruyorsa, insan değerinin termometresi de sıfırın altında donup kalır. Bu dereceyi canlandırmaya ne nutuk yeter, ne de bakkal vitrinlerini dahi içine alan Kızılay yardımı. On yılda trafik kazalarında ölen kırk bin kişiye, depremlerde ölenlerle iş kazalarında ölenleri de ekleyiniz. Bunu bakımsızlık kurbanlarıyla toplarsanız Lüksemburg'un nüfusunu aşabilirsiniz. Ama bu hesaba aramızda şaşıracak kimse yoktur pek. Malum ya şanlı tarihimiz dahi yaşayanlarımızla değil, canverenlerimizle övünür.

Bir an önce ölmek için gösterdiğimiz çabayı, yaşamak için gösterebilseydik, yirminci yüzyılın mucizesi diye dünya bizim elimizi kaldırırdı havaya.

Bayram arifelerinde sokaklarda dolaşan kınalı koyun sürüleri ve hepimiz...

Kamyon ışıksız parketti, öl. Sürücü uyukladı öl.

Araba virajda solladı, öl. Grizu patladı, öl. Göçük oldu, öl. Su bastı, öl. Yapı çöktü, öl. Hastane kabul etmedi, öl. Üniversiteye girdin, öl.

Yaşamak ise siyasetçi propagandalarında bir seçim vaadi olarak hepimizin inanmaya çalıştığı uzak bir umuttur.

Eksik kilolu çimento torbası, müteahhidin demirden yaptığı kapkaç ve suyuna tirit betondan vurulan kazanç... Sonra köylerin bahtsız kerpiç damları... Sonra nutuklar, milletçe el eleyiz...

Başkent kirli havadan zehirleniyor, İstanbul laçkalıktan... Ve depremle kaybolan yüzlerce köy...

Sonra bayram arifelerinde sokaklarda dolaşan kınalı koyun sürülerine bakıyoruz kurbanlık, diye. Kendimizi unutarak...

Koyunlar kendilerini unutsalar, bizlere öyle bakarlardı...

Mutlu evlilikler üstüne

EVLİLİK, anahtarı kaybolmuş bir kelepçedir. Karının da dili akrepli bir kürek yahut zehirli bir kepçedir. Yorgun argın akşam eve gelip de, bir kadeh rakı isteyince, başlar mutfaktan sinirli bir mırıltı:

"Zıkkım içesice! On yılda, on gün mü gördüm? Saçımı süpürge ettim, gençliğim kayıp gitti. Ömrüm bir sarhoşa hizmet etmekle bitti."

Öfkeli topuk sesleri. Çat-çut vurulan tabak. Taktuk kapanan dolap.

Barışçı bir sesle, olgun olgun sorarsın:

"Hanım, bir şeye canın mı sıkıldı?"

Yarım duyulan cevap:

"Patla! İşte yine buz kalmamış dolapta. Dün içtiği yetmedi. Şimdi yine içecek."

"Ne oldu, neye kızdın? Söyle bana bakayım."

Asık suratlı bir ses yankılanır mutfaktan:

"Sana varacağıma çöpçüye varaydım. Sebep olanlar, sebepsiz kalsın. Kara bahtıma kara mumlar yakayım..."

"Hoppala, ne yaptık yahu?"

"Daha ne yapacaksın? Yine o şırfıntıyla dolaşırken görmüşler..."

"Yalan hanım inanma... Suyum çıktı da sabahtan akşama..."

"Sanki bizimki çıkmadı. Sıpaların komşusunun iki camını kırdı. Bir tanesi merdivenden düştü, diz kapağı yarıldı..."

"Üzülme hanım. Çocuktur onlar."

"Kocasından ne gördün ki piçlerinden göresin."

"E, ama uzun ettin sen de..."

"Ettimse ettim! Ne oldu? ... Bir sinemaya gittiğimiz mi var?"

"Yahu bir rakı içelim dedik şurada..."

"Bıktım artık! Yangın var diye bağıracağım. Tansiyonum yükseldi. Hani, şak diye düşüp bayılacağım."

Yapağı gibi saçlar, sarkık karın, pis kokulu entari. Koltukta fosur fosur sigara içen, içi kararmış adam...

Bir mutluluk ki sormayın. Akşam yemeği, yumurta. Sabahları çekirdek ve ekmek artıklarıyla gelen kirli tabaklı zeytin. Kötü bir çay. Hiç bitmeyen mitralyöz:

"Elektrik geldi. Su geldi. Entarinin parası. Kapıcının parası. Kasaba uğra, kıyma al! Bakkalın borcunu öde. Yine hiçbir şey kalmadı evde."

Ve akşama, yumurta! Ertesi akşam yumurta... Sonra, yine yumurta...

"Hanım, o kadar para veriyoruz, ne oluyor?.."

"Aa! Üstüme iyilik sağlık. Ayol ne veriyorsun? Şu ayağımdaki terliklere bak! Elalem haftada üç kez ber-

berlere gidiyor. Ellerim mahvoldu. Verdiğin harçlık pediküre yetmiyor..."

Vurulan tabaklar, vurulan kapı...

"Bıktım artık inan olsun. Allah canımı alsa da kurtulsam."

Ve bir cehennem her sabah. Ve bir cehennem her akşam...

"Gel, peki ayrılalım."

"Yok, hayır! Ben yuvamı yıkamam. Hem ben seni zinadan bastırayım da gör! Üstelik de çatır çatır nafaka alırım. Her istediğimi yapar, nikahında da kalırım."

"Bak, cinayet çıkacak elimden."

"Öldür, öldür de kurtulayım! Zaten bu serseriye varma diye söylemişti rahmetli dayım..."

Fosur fosur sigara... Dönüp dönüp kafaya yıkılan tavan. Arkasından bomba gibi patlama:

"Allah belasını versin senin gibi karının! Nankör köpek! İliğimi, kanımı kuruttun..."

"Yetmiyor mu gittiğin orospular. Sen beni köle mi tuttun?"

"Peki, gel ayrılalım."

"Hayır, ben yuvamı yıkamam."

Ve tek başına yumurta, tek başına rakı... Yok, çocuk hastalandı. Yok üstüme fenalık geliyor. Kâbuslu bir zindanda, kahrol, harabol, yıkıl!...

Ama kurtuluş yoktur. Çekeceksin. Nikâhı bastırmışlar. Hayata uzaktan bakar iççeğizini çekersin. Böyle evliliğe de, böyle evliliği koruyan yasalara da, kolların çarmıha gerili, bildiğin biçimde okkalı dualar edersin.

Hiç

EFENDİNİN canı, uşağı Memiş'le eğlenmek istemiş. Çağırmış Memiş'i yanına:

"Oğlum", demiş, "git bana hiç al..."

Memiş:

"Baş üstüne efendim", demiş.

Efendisinin söylediği şeyi unutmamak için de:

"Hiç, hiç, hiç", diye tekrarlayarak düşmüş yola...

Kıyıda balıkçılar balık tutuyorlarmış. Memiş, ne yapıyorlar diye dikilmiş başlarına. Bir yandan da durmadan tekrarlıyormuş:

"Hiç, hiç, hiç", diye...

Balıkçılar önce ters ters bakmışlar Memiş'e... Sonra birkaç tokat patlatmışlar suratına:

"Ulan", demişler, "hiç, hiç, hiç... diye uğursuzluk getirdin..."

Memiş sormuş:

"Peki ne diyeyim?"

"Ne diyeceksin, kısmetiniz bol olsun, tuttuğunuz büyük olsun, de.." demişler...

Memiş:

"Peki", demiş... Ve:

"Kısmetiniz, bol olsun tuttuğunuz büyük olsun", diye uzaklaşmış oradan."

O sırada bir kadın kalabalığı, gelin götürüyormuş hamama. Memiş aralarına katılmış. Geline:

"Kısmetiniz bol olsun, tuttuğunuz büyük olsun," demeye başlamış.

Kadınlar ayakkabılarını çıkarıp vurmaya başlamışlar Memiş'in kafasına:

"Geline bakıp da, 'kısmetin bol olsun, tuttuğun büyük olsun,' denmez" demişler.

Memiş:

"Ya, peki ne diyeyim?" demiş.

Kadınlar:

"Oh aman ne güzel, ah aman ne güzel dersin..." demişler.

Memiş:

"Peki", demiş... Ve.

"Ah aman ne güzel, oh aman ne güzel", diye diye devam etmiş yürümeye...

Bakmış bir köşe başında, iki softa yumruk tekme, birbirlerine girmiş, dövüşüyorlar... Dikilmiş başlarına:

"Oh aman ne güzel, ah aman ne güzel", demeye başlamış...

Softalar sonunda kavgayı bırakıp, Memiş'i dövmeye koyulmuşlar.

Memiş:

"Ne kızıp beni dövüyorsunuz", demiş, "söyleyin ne diyeyim peki..."

"Etmeyin ağalar, eğlemeyin softalar, dersin," demişler.

Memiş bu kez de:

"Etmeyin ağalar, eğlemeyin softalar," diye diye yürürken kavga eden iki köpeğe rastlamış... Başlarında durup, başlamış:

"Etmeyin ağalar, eğlemeyin softalar", diye bağırmaya...

Gelip geçenler, Memiş'in üstüne yürümüşler:

"Ulan," demişler, "alay mı ediyorsun?"

Memiş.

"Yoo," demiş.

"Peki niye 'etmeyin ağalar, eğlemeyin softalar' diye bağırıyorsun dalaşan köpeklere?"

Memiş:

"Peki ne diyeyim?" demiş...

"O tarafa hoşt dersin... Bu tarafa hoşt dersin..."

Bu sefer de Memiş'in karşısına nutuk söyleyen iki politikacı çıkmış.

Memiş, politikacılara bakarak bir o yöne, bir bu yöne:

"Hoşt, hoşt, hoşt..." demeye başlamış.

Politikacılar susmuşlar... Ve kürsülerden inip pestilini çıkarmışlar Memiş'in.

Memiş dayağı yedikten sonra, yine sormuş:

"Peki söyleyin ne diyeyim..."

Politikacılar:

"Bir şey demeden sadece alkışla," demişler...

Memiş, ellerini çırpa çırpa yürümeye koyulmuş...

Derken karşıdan kalabalık bir cenaze çıkmış... Memiş, cenazeye baka baka alkışlıyormuş tabutu...

Cemaat Memiş'in üstüne yürümüş, bir kötek atmış ki Memiş'e, sormayın.

Memiş, şaşkın soruyormuş:

"Peki ne diyeyim?"

"Allah rahmet eyleye, Mevla rahmet eyleye... desene," demişler.

Memiş bu sefer de:

"Allah rahmet eyleye, Mevla rahmet eyleye..." diye düşmüş yollara.

Bir alanda iktidara karşı olanlar miting yapıyor, hatipler:

"Demokrasi..." diye bağırıyorlarmış...

Memiş, onlar, "Demokrasi" diye bağırdıkça:

"Allah rahmet eyleye, Mevla rahmet eyleye," diyormuş.

Hatipler almışlar Memiş'i ayaklarının altına...

Memiş:

"Peki," demiş, "söyleyin, ne diyeyim..."

Hatipler:

"Hiççç," demişler...

Memiş:

"Tamam," demiş... "Zaten ben de onu arıyordum. Efendim bana 'Hiç' al getir, dedi."

Ve Memiş devam etmiş hiçi aramaya.

Dümbelekname

ANKARA'dan gelen ciddi haberlere göre ülkenin henüz soyulup talan edilmedik bölgeleri, nehirleri ve gölleri aranmaktadır. Hacer ile İdris'ten olma dul Ferhunde'nin saçları şampuanla taranmaktadır. Talan ve yağma konusunda kaşarlanmış siyasetçilerden Tarık Yutar, son verdiği demeçte nüfusa oranla rüşvet ve soygunlardaki gelişmenin beklenen tempoyu gösteremediğini açıklamış ve:

"Ülkeyi soymakla görevli kişiler bu görevlerini yerlerine getirmezlerse, ülke kendi kendine soyunamaz, kimse de ülkenin hassas yerlerine gerektiği gibi dokunamaz," demiştir. Havhavzade Taceddin Nehaltettin'in sevdiği hoşaf değil yemiştir.

Eski hamamcı ustalarından İlyas Kalas soymak üstüne verdiği bir konferansta, bu işlemin ilginç yönlerini anlatmış ve:

"Maalesef herkes herkesi yeterince soyamıyor, Samiye'nin annesi pekmeze doyamıyor," diyerek esas konuya şöyle geçmiştir:

"Nefes almadan soyacaksın. Gözünü kırpmadan soyacaksın. Arsa, kıyı, han, hamam, tren, vapur, bisiklet, araba, dağ, tepe, ova, orman, bulut, ışık, gök, duman... ne varsa soyacaksın. Yurdunu seve seve, atalarını öve öve, işine karışanlara söve söve soyacaksın. Vatanla armut arasında hiçbir fark yoktur. İkisini de rahat rahat soyarsın. Buna karşı çıkanları, adalet adına hapishaneye koyarsın.

Rüşvet yalan ve talanın erdemliliği konusunda geniş bir araştırmaya başlamış olan Hacı Fışfış Karakış'la, Bayan Yasemin Mornakış, özellikle ün yapmış dört dörtlük tarihsel yöneticilerin vurgunu vururken:

"Bu vatan kimin," diye çok güçlü olarak bağırdıklarını saptamışlardır.

Çok sık tekrarlanan bu soruya kimse bir cevap bulamamış, sonunda bir ozan:

"Altında yatanlarındır," demiştir.

Ozanın bu dahiyane keşfi, değişik yorumlara yol açmıştır. Yumurtacı İhsan'ın karısı dün gece kaçmıştır. Bazılarına göre vatanın, altında yatanlara ait olması, üstündekilere ait olmaması yüzündendir. Bazılarına göre ise vatan altında yatanlara ait olduğu zaman, üstünde yatanlar, nihayet vatanın sahibi bulundu diye daha rahat yatmaktadırlar. Kıyı, maden, kum, deniz falan gibi ufak tefek şeyleri ona buna daha kolay satmaktadırlar. Bu satışa başka bir ozan da vaktiyle karışmış:

"Satma dünyaları alsan da bu cennet vatanı," demiştir.

Bu uyarı hep bir ağızdan epey söylenmiş fakat her zaman dinlenmemiştir. Rukiye, bakkalın çırağı Eşref'ten hamile kalınca anası gerektiği kadar pirelenmemiştir.

Bilimsel bir uğraş olarak değişik toplum sorunlarını içeren ve eline ne geçerse beceren çalma ve çaldırma seminerine, Haramizade Rıfat Bade, bir bildiri sunarak, niçin çalarlar, konusunu işlemiştir. Şaşı Halil, Mürşide'nin kolunu dişlemiştir. Haramizade Rıfat Bade'ye göre genellikle beş on apartman, üç dört villa, sayısız kat ve bir iki yat almak için çalmaktadırlar. Çalmak için de yurtsever görünmenin epey denliklerine dalmaktadırlar. Ve ayrıca çaldıkça, çaldıkları yerlerde daha çok kalmaktadırlar.

Bu bildiriye karşı çıkan Feyyaz Mekki Sinameki:

"Yok," demiştir, "çalma gizli olur. Bunlar herkesin gözüne baka baka ellerini uzatıp almaktadırlar. Ve yurdun dört bir köşesine harikulade güzel kokular salmaktadırlar."

Kendini bilmez bir it:

"Ayıp değil mi," diye lafa karışmak istemiştir. Karısıyla darılan Çopur Davut rakı içerken barışmak istemiştir.

Kendini bilmeyen bu ite gereken karşılık verilmiş, tekme tokatla bir gözü patlatılarak hergele yere serilmiştir.

Bu kutsal tabloyu seyreden ne şehit ne gazi olamayan Niyazi'ler, el çırparak bir ağızdan şu kıtayı okumuşlardır.

Ayıp demek ne demek
Ey it kapa çeneni
Ayıp asıl yememek
Tutuyorken dümeni..

Tanınmış bilim adamı Nuri Bizar Neyazar, talan türlerini eleştirmiş ve şu vecizeyi söylemiştir:

Rüşvetçi haraççıyla anlaşır, vatan talanla vatanlaşır.

Şimdi birçok uyanık çevrede bu konuyla ilgili değişik tartışmalar sürüp gitmektedir. Ve yavaş yavaş kandilin yağı bitmektedir.

Birleşmiş Milletler ve biz

TA öteden beri Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'ndaki başarılarımız tamdır. Diplomasideki incelik, kıvraklık ve üstünlüğümüz gerçekten muazzamdır. abah sabahtır, öğle öğledir, akşam akşamdır. Sen Füun'un saf görüntüsüne bakma, eline fırsat geçince bilen o ne yamyamdır.

Son defa da Türkiye aleyhindeki Kıbrıs kararı doksan dört oyla alındı. Doksan dört aleyhte oy! Oy anam y! Armudu bırak, elmayı soy. Yirmi yedi ülke çekimser kaldı. Yirmi iki ülke de oylamaya katılmadı.

Başarımız da zaten burada. Şayet oylamaya yirmi i ülke katılmış olsaydı, aleyhteki oy sayısı yüz on altı lacaktı. Şayet yirmi yedi ülke de çekimser kalmasaydı, leyhteki oy sayısı yüz kırk üç olacaktı. Oysa aleyhteki yları doksan dörtte durdurduk. Bu az marifet değildir. Demek ki yeryüzünde bize sapına kadar karşı sadece oksan dört devlet var. Buna karşın kırk dokuz devlet ize sapına kadar karşı değil. Bizden yana olmayacak adar karşı. Turistler için ilk durak Sultanahmet, son urak Kapalıçarşı.

Nasıl bir deha gösteriyoruz da, doksan dört devleti köküne kadar karşımıza alabiliyoruz? Ve nasıl bir manevrayla geri kalan kırk dokuz devletten hiçbirini yanımıza alamıyoruz?

İşte dünya tarihinde rastlanmadık bir olay. İyi düşünün dostlar, iyi düşünün, bu sonuca varmak hiç de öyle değil kolay.

Ne demiş Namık Kemal:

Sana senden gelir bir işte dad lâzımsa
Ümidin kes zaferden gayrıdan imdad lâzımsa...

Biz Birleşmiş Milletler'e niçin girdik? Dünyada kimsenin bizden yana olmadığını cihana göstermek için girdik. Dünyada kimse bizden yana olamaz. Ve hiçbir ülke bizi kollamaz. Olsa olsa parmaklar. Parmak ise küçüktür. Kol büyüktür. O nedenle de parmaklanmak kollanmaktan yeğdir. Tut ayağının topuğunu, burnuna değdir.

Biz ne yapıyoruz da, bütün dünya öncelikle bizden yana olamıyor, sonralıkla da sapına kadar bize karşı oluyor?

Çünkü biz tek tek cihana bedeliz. Güçlüyüz, kuvvetliyiz, güzeliz. Kırk bir milyonun her biri cihana bedel olunca, cihan bu bedeli ödeyemiyor. Azıcık denge tutsun diye devletlerin tümü kuyruk kuyruğa eklenip karşımıza çıkıyor. Tanrı sizi inandırsın, Saime, Şevkiye'nin yuvasını yıkıyor.

Dış politikada görülmemiş diplomasi bu demektir işte... Tarhana, bulgur, erişte... Bayram değil, seyran değil baldızı neden öptü enişte?

Özgürlüğe karşı olanlara karşı olduğumuz için, Birleşmiş Milletler'deki yüz kırk dört ülkeden yüz kırk üçü de özgürlükten yana olmadığı için, onlar bize karşı, biz onlara karşıyız. Biz Altayların tarihte gümbürdeyen marşıyız...

Besbelli ki bizi geçmiş kuşaklar anlamadı, bugünkü kuşaklar da anlamıyor ama gelecek kuşaklar anlayacaktır. Selma bir nikahı bastırsın vallahi, Hacı Hüsrevlerin gecekondusuna kıçını dayayıp yanlayacaktır.

Bizim ne işimiz var Birleşmiş Milletler'de? Bu sorunun cevabı açıktır. Sen Rıza'nın politikasına bakma, Rıza biraz kaçıktır. Bizim Birleşmiş Milletler'deki işimiz, dünyanın bize nasıl karşı olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Tarih bize bu görevi verdi. Şevki bey de bu arada kayınpederinin evine postu serdi.

Biz bize karşı olanlar çoğaldıkça büyürüz. Yolumuzda dimdik başla, hiç durmadan yürürüz.

Ve işte görüyorsunuz ki dünya bir yana, biz bir yana, iki çeşme yan yana, su içtim kana kana, seni doğuran ana, olsun bana kaynana.

Diplomaside rastlanmadık başarı böyle olur. Arayan Mevlâ'sını da bulur, belasını da bulur. Biz de neyi arıyorsak, onu ergeç bulacağız. Davul çalıp deve keserek mutlu, pek mutlu olacağız...

Büyük buluşlar

BİZİM tarihte hiçbir şey icat etmemiş olduğumuzu söylemek hem ayıp, hem günahtır. Sizin de bilmediğiniz şey, bol parayla refahtır. İpsiz Recep için vakit akşamken, Oynak Minoş için henüz sabahtır. Kızdıklarınızın cezasını verecek olan da mahalle komiseri değil, Allahtır.

Biz az şey icat etmedik tarihte. İstanbul'a ilk elektriği vaktiyle Satie Şirketi getirdi. Uzak semtlerde elektrik alan tek-tük evlere her ay tahsildar göndermeyi gereksiz bulduğu için, bu evlere birer kumbara koymuştu. Yirmi dört saatte bir kumbaraya, o devrin halk dilinde "manda gözü" denilen, nal kadar yirmi beşliği attın mı, elektrik kendiliğinden yanardı. Yılda birkaç kez de Satie Şirketinin adamı bu evleri dolaşarak kumbaraları açar, paraları alırdı.

İçerenköy'deki bir evin kumbarasından hiçbir şey çıkmıyordu. Şirket özel araştırmalarla evin elektrik kullandığını saptamıştı. Ancak kumbaraya hiçbir şey atmadan nasıl çalıştırıyordu elektriği, onu çözememişti.

Sonunda ev sahibini şirkete çağırdılar:

"Hileni bize açıkla, sana bedava elektrik verelim. Yalnız bu üstün buluş ortalığa yayılmasın," dediler.

Ev sahibi gülümseyerek anlattı: Meyve tozu şişelerinin kapaklarına su doldurarak bunları buzdolabında donduruyor, sonra da yuvarlak buzları yirmi beşlik niyetine elektrik kumbarasına atıyordu. Buzlar mekanizmayı çalıştırıyor, arkasından da eriyip aktığı için, hiçbir iz bırakmıyordu.

Elektrik fiziğinde Edison'dan sonra en büyük ve en yararlı keşif böylece bize ait oluyordu. Satie Şirketi, bu büyük mucidi ödüllendirerek, ona elektriği bedava verdi ve kumbaralarının yapısını değiştirdi.

Eski havagazı saatlerini ters çalıştırmak için bisiklet pompasıyla, gaz borularına hava basmak da, yine bize ait özel bir buluştur. Kaç metre küp havagazı harcamışsan, bisiklet pompasıyla ters yönde hava bastın mı, saatin yazdığı rakamlar geriye doğru silinir.

Bu buluşun da sahibi, dalgınlıkla gereğinden fazla hava basarak, havagazı şirketinden alacaklı çıktığı için enselenmişti. Adı bu yüzden ünlü mucitler tarihine geçemedi.

Muslukları su saatinin yazamayacağı kadar az açıp, iplik iplik akan suları yirmi dört saate kovalara doldurmak da yine o devrin ilginç buluşlarındandı.

Bir süre elektrik saatlerinin rakamlarını mıknatısla geriye çevirmek de epey denenmiş, o nedenle saatlerin rakam gösteren mekanizması, mıknatısın oyununa gelmesin diye, kurşundan yapılmaya başlanmıştı.

Bütün bunlar hep bizim yaratıcı beyinselliğimizin ürünleridir.

Son yıllarda ise daha ince buluşlara yönelinmiştir. Örneğin dışarıya gidecek işçilerin sağlık muayenesinde sağlam raporu almalarını sağlamak için mikroskop kontrolünden geçmiş fındık büyüklüğündeki temiz kakalar beş liradan kiraya verilmektedir. Çiş şişelerinin kirası iki buçuk, tansiyon düşürücü sarmısaklı su ise tutturabildiğinedir.

Tababetteki bu aşamalar o kadar üstün bir düzeydedir ki, henüz dünyaya mal olamamıştır.

Odacı Bayram, sigara almaya gitmiş, piyasada sigara olmadığından alamamıştır.

Kırmızıbiberin içine kiremittozu karıştırmak, kuruüzümle harmanlanmış küçük keçiboku ihraç etmek, zeytinyağı yerine kellik yapan parafini dayanmak hep yerli buluşlardır.

Viski şişelerinden enjeksiyonla viskiyi çekip yerine çay suyu doldurmak, dışarıdan ithal edilen ayakkabıların sol teklerini İzmir, sağ teklerini İstanbul gümrüğüne getirterek sonra da kimsenin sahip çıkmadığı bu yüzlerce tek ayakkabıyı ihalelerde ucuza kapatıp, arkasından birleştirerek piyasaya sürmek tarihsel ve anıtsal zeka mucizelerimiz arasındadır.

Bize özgü fikir özgürlüğü yasaklı demokrasimiz bile, bu tür bir buluşun sonucudur...

Kim demiş ki biz tarihte hiçbir şey icat etmedik? Bunu iddia etmek hem ayıp, hem günahtır... Yalnız bizim icatlar biraz kazık, biraz mazık, biraz kahkıh, biraz kahkahtır.

Peşrev Nargile'nin son durumu

PEŞREV Nargile her zamanki kılığıyla daldı içeri. Osmanlılığın simgesi olarak bir ayağında mes, Kuvvayı Milliyenin simgesi olarak öteki ayağında çizme vardı. Poturu, kırmızı kuşağı, yeleği, Anadolu ile Rumeli eşrafının; yırtık mintanı köylülüğün; frak ceketi Atatürkçülüğün; kasketi solculuğun; sırtındaki tirkeş ırkçılığın; sağ elindeki tesbih Müslümanlığın; sol elindeki tenis raketi de Avrupalılığın simgeleriydi.

Peşrev Nargile ulusal kılığımızın böyle olması gerektiğine inanıyordu.

Ona göre milletvekilleri, senatörler, diplomatlar ve valiler her gün böyle giyinmeliydiler.

"Sabah sabah nerden çıktın sen?" dedim.

Yüzü keyifsizdi:

"Rüşvet, komisyon, avanta, talan, haraç, vurgun, soygun, voli, gizli koli, yağcılık ve üç kağıtçılık üstüne kovuşturma yapıyorum", dedi.

"E, ne oldu bir şeyler çıkarabildin mi?"

"Büyük bir gerçekle karşılaştım. İşe yanlış yerden başlamışız."

"Nasıl yanlış yerden?"

"Dürüst, namuslu, haram yemez, tutarlı, sözüne sadık, sorumluluk bilincine varmış, insan olmayı başarmış, beleşe değer vermez, ipe un sermez kişilerin saptanmasıyla işe başlasak, hemen çözülecekmiş sorun. Çünkü böylesinin azınlıkta olduğu çıktı ortaya..."

"Öyleyse çoğunluk iradesine uygun olarak yürütülüyor siyaset... Kimseye kızmaya hakkımız yok..."

"Bir bakıma doğru... Ne olursa, nerde olursa, nasıl olursa hemen yemekten yana köklü bir akım gelişmiş... Bu arada Fındıkçı Melahat gece yarısından sonra Kör Davutla sevişmiş. Ama bu ülkeyi de kurtarmak gerek. Boşver un kurabiyesine, gelsin gitsin, yağlı börek. Biz bu vatanı sokakta bulmadık. İki şişe rakı içtik yine sarhoş olmadık. Soyguna dur, diyeceğiz. Eski manitacılara, 'Na, aldın mı papazınkini, geçmişteki klefteciliklerı düşün düşün kudur', diyeceğiz. Bu vatan böyle kurtulacak, Deve Remzi hamama gelirse göbek taşına oturtulacak. Uçak uçar, şinanay, sabah akşam para say, yolunu bulmayanın nanay haline nanay... Hey yiğitlerin yiğiti, büyük hazinelerin demokratik kilidi, sen nereden geldin biliyor musun. Sen Altaylardan geldin. Tarihin duvarını mızrak gibi deldin. Vur, kır, parçala, yürüt... Düttürü düttürü düttürü düt..."

"Ulan Peşrev kaçırdın mı keçileri ne oldu..."

"Nah işte sende kafa, keçiyi koydum rafa... Ben yumurta severim, sahanda yahut rafa... Bu vatan nasıl kurtulacak biliyor musun? Ey Altaylardan gelen tosun... Suntaları hemen koyun gemiye... Ay uymuyor demeyin... Söyleyiverin Yahya'ya uysa da kosun, uy-

masa da kosun... Ulusu kim kurtaracak... Ve de demokrasi ne olacak... Git işine ulan elinin körü olacak... Bu gidişle Şaziye, Sarı Hasan'dan gebe kalacak... Bu vatanı kurtarmak için... Nereden geldiğimizi bilmeliyiz. Ağlayan anaların gözyaşlarını silmeliyiz... Ey bu toprakların altında yatan... Aldırmadan dünyaya hep öyle yatadur... Bu vatan böyle kurtulur. Babamın adı Hıdır. Benim bildiğim budur...

"Yahu Peşrev, sen kovuşturma yapayım derken, sinirlerini yordun galiba..."

"Saçlarımı tararım, sinirimi yorarım... Parayı çalanları bilmem kime sorarım. Bu vatanı kurtarmak ve Anayasa ile demokrasiyi özgür olarak ve bir yolunu bularak, uçak alırken, enayi sürüsü yaya kalırken, milyon milyon, heeeeyt anam be ne komisyon... Biz nerden geldik? Biz Orta Asya'dan geldik. Biz nereye gidiyoruz. Onu aklından çıkar, hiçbir yere gitmiyoruz. Öyle geldik işte bir defa... Altaylardan geldik... Atalarımız Altaylıydı... Biz daha çok Feneri tutarız. Boşver sen o züppeye... O her zaman Galatasaraylıydı... Bu vatanı kurtarmak için... E yani kurtaramazsak ne olur? Sus ulan o zaman işsiz kalırız. İşimiz kurtarmaktır... Neyi kurtaracağımızı bilelim. Vatan dururken kıçımızı kurtaracak değiliz ya... Vatanı kurtarmak ve demokrasiyle anayasa, özgürce, demokratik biçimde kalkınmak amacıyla... Altaylar'dan gelerek çok geniş bir kovuşturma yapıyoruz... Uçaklar var ya uçaklar... Sorumluluklar görevler, çağdaş haklar... Böyle pisliği bilmem hangi deterjan paklar... Biz nerden geldik? Kahraman Mehmet... Kahvede tavla oynamaya devam et... Büyükler

her şeyi bilir... Atlar tepişirken eşekler ezilir... Vatan için... her şey. Heeey... Arslan kardeşim... Viktorya gribi olduk... yükseliyor ateşim... kalkınma gripten bile belli. Yerli değil. İngiliz... Sandığın kadar kör ve sağır değiliz... Komisyon başkanı bir seçilse... Eğer o Fakiye de, kızım demesine rağmen dul değilse... Bileğimi keserim... Şimşek gibi çakar, rüzgâr gibi eserim... Biz nerden geldikti yahu... Komşu unutma bunu, huu. Altaylardan geldik. Biz de, siz de, Bekir efendiler de, hep Altaylardan... Bir Hafız İlyas İşkodra'dan geldi... Gerisi hep Altay... Bu vatanı kurtarmak için...

"Peşrev, yeter kes..."

"Kes desen de kesemem, küs desen de küsemem... Birçok naneler yedim, ölsem bile kusamam... Bir kovuşturmaya başladık... Pilici yağsız haşladık... Karagöz'ün evini taşladık. Haydi artık ben işime gidiyorum. O çıtıpıtı Müjgan var ya ben ona bitiyorum. Bu vatanı kurtarmak için... Hoptiri hoptiri hoptiri... Hap deli, hop deli, hep deli... Sen bu işin sonu çıkar mı sanıyorsun? Zor çıkar, yazıyorum işte buraya nah... Haydi bakalım bana eyvallah..."

Ve geldiği gibi hışımla çekti gitti Peşrev Nargile..

Bum bum bum

TÜRKİYE'nin planlı kalkınma dönemine girmesin den sonra "Patlama" sözcüğü bilimsel bir derinli kazandı. Ve, öğrendik ki, ülkemizde önce, bir "nüfu patlaması" olmuş...

Nüfus patlamasını, kentleşme olayıyla "taşra pat laması" izledi

Arkasından sıra, "trafik patlaması"na geldi.

Trafik patlaması, nüfus patlamasını pekala denge lemeye yeterli bir patlamadır. Ölmek için, artık başk bir patlamaya gerek yok, diye düşünürken ortaya pat layıcı maddelerin patlamasıyla, tabanca patlaması çık tı...

Ard arda bu kadar patlamaya, patlamadan nas dayanacağız diye herkesin yüreğine bir kara kâbu çöktüğü sırada, bir de baktık ki, patlama zincirine bi halka daha eklenmiş: "Soygun patlaması!"

Soygun patlaması, ev soygunlarıyla başladı, yo soygunlarıyla genişledi, banka soygunlarıyla azgınlaş tı, tren soygunlarıyla doruğuna erişti. Nüfus patlamas

taşra patlaması, trafik patlaması, dinamit lokumu patlaması, tabanca patlaması, soygun patlamasıyla paralel olarak gaz tüpü patlamaları da büyüdükçe büyüdü.

Bu işlere aklı erenler, bütün bu patlamaların, vaktiyle alınmayan tedbirler yüzünden radyoaktif bir çekişme yarattığını söylüyorlar!

O nedenle, birçok kişi merak ediyor, daha ne gibi patlamalar olacak diye.

Yeterince açılamayan üniversitelerle gündeme giren öğrenci patlamasını, işsizlik patlaması izleyecekmiş.

Ayrıca, bütün bu patlamalardan sonra bir de seçimlerde oy patlaması bekleniyormuş.

Önümüz yaz... Boru patlamalarının da eli kulağındadır. Nasıl ki, patlıcan mevsimiyle yangın patlaması da başlar. Tatil dönemiyle yolcu patlamasını da hatırdan çıkarmamalı.

Şayet, bütün bu patlama düzeninde, patlamayan bir siz kalmışsanız, hiç utanıp sıkılmayın, hemen patlayın.

Nasıl ki, hanımlar:

"Dişimi bir sıktım, iki sıktım, sonunda patladım," deyip duruyorlar.

Gelinler patlıyor, kaynanalar patlıyor.

Depremle karalar, fırtınayla denizler patlıyor.

Anneler ikiye bölünmüş durumda. Tam komşuda kahve içerken çocukları kendilerini çağırınca bazıları:

"Patla e mi?" diyorlar.

Bazıları:

"Patlama e mi?"

Babalar ise hemen şamarı kaldırıyorlar:

"Şimdi patlatırım ha!.."

Lokavtlar patlıyor, grevler patlıyor, grizular patlıyor, uçaklar patlıyor, tankerler patlıyor, nutuklar patlıyor, demeçler patlıyor, küfürler patlıyor.

Bir patlama bir patlama...

Biri ötekine:

"Ne yapıyorsun?" diye sorunca öteki cevap veriyor:

"Sıkıntıdan patlıyorum."

Her şey dar geldiği için mi oluyor bu kadar patlama? Patlaya patlaya üstünden kaçakçı konvoyu geçen mayın tarlasına döndü ortalık...

Peki ama nereye varacağız böyle patlaya patlaya? Kimi yedi kat gökyüzüne diyor, kimi cehennemin dibine!

Besbelli ki, bir patlama döneminin içindeyiz. Hepimiz topun ağzındaymışız gibi hissediyoruz kendimizi. Ha patladık, ha patlayacağız.

Kuzum, bari dua edelim de, böylesi bir patlama salgınının sonunda gümleyip gitmiş olmayalım!..

Karakuş kadının öyküsü

VAKTİYLE zenginçe bir adam, şöyle temizce bir sokak üstüne, konak minyatürüne benzer, balkonlu, cumbalı, güzel bir ev yaptırmış. Her gören eve hayran oluyor:

"Maşallah, bülbül yuvası gibi ev! Ulu Tanrım, darısı bizim başımıza," deyip duruyormuş.

Ev sahibi yeni evine taşındıktan sonra, bütün mahalleli, eş, dost, akraba günlerce:

"Gülegüle oturun," demek için ellerinde armağanları, taşınıp durmuşlar eve.

Her ilgi çeken güzelliğin mutlaka bir de düşmanı vardır. O arada işbilir bir gece hırsızı da evi gözüne kestirmiş. Sabaha karşı herkes derin uykudayken, alt kat cumbasına tırmanır, oradan ikinci kat balkonuna atlayarak içeri girerim, diye kendince bir plan düzenlemiş.

Ve günlerden bir gün, gecenin alacakaranlığa dönüşeceği ıssız bir saatte evin cumbasına tırmanıp, ikinci kat balkonunun yan korkuluğunu tutarak, kendini yukarı çekmeye başlamış. Tam balkona ayağını da koymak için iki eliyle korkuluğa sıkıca yapışıp zorlandığı sırada tah-

talarda bir çatırtı olmuş. Hırsız son bir çabayla balkona çıktığı anda, korkuluk, korkulukla birlikte balkonun uç kıyısı paldır küldür çöküvermiş. Ve hırsız, güm diye ikinci kattan aşağı yuvarlanıp bacağını kırmış.

Gürültüye herkes uyanıp ayağa kalkmış. Bacağı kırık hırsızı, ahlayıp oflarken yakalamışlar:

"Ulan namussuz! Evi soymaya kalkmaya utanmadın mı? İşte belanı buldun!" diye bağırıp çağırmaya başlamışlar.

Hırsız:

"Susun," diyormuş, "Susun! Ben sizden davacıyım bir kez. Evi soysaydım da yakalansaydım, cezamı çekmeye razıydım. Ama soymadan sizin balkon çöktü ve bacağım kırıldı. Hırsızlık girişimine kalkmanın cezası, çöken balkonla birlikte aşağı yuvarlanıp bacağımın kırılması değildir. Balkonu çürük yaptırdığınız için sizi dava edeceğim."

O tarihlerde Karakuş adında bir kadı yürütürmüş davaları.

Hırsız, inleye topallaya Karakuş kadıya gitmiş.

"Kadı efendi," demiş, "ben bir evi soymak için tam balkona çıktığım sırada balkon çöktü, yere düşerek bacağımı kırdım. Hırsızlık girişiminde bulunmanın cezası, balkonun çöküp bacağımın kırılmasına neden olması değildir. Balkonunu çürük yaptırdığı için ev sahibinden davacıyım."

Karakuş kadı:

"Haklısın oğlum," demiş. Sonra zaptiyelere dönmüş:

"Getirin bana o ev sahibini," demiş.

Ev sahibini yakapaça tutup getirmişler Karakuş kadının karşısına. Karakuş:

"Be hey izansız herif!" demiş: "Neden o balkonunu çürük yaptırdın da evini soymak için oraya tırmanan bir hırsızın aşağı düşerek bacağını kırmasına yol açtın?

Ev sahibi, korkudan titreyerek:

"Aman kadı efendi," demiş, "balkonu ben kendim yapmadım ki... Marangoz yaptı. Şayet çürük yapmışsa, suç onundur."

Karakuş kadı, yine dönmüş zaptiyelere:

"Çabuk," demiş, "bana bu adamın evinin balkonunu yapan marangozu bulun."

Zaptiyeler marangozu da bulup getirmişler. Karakuş kadı:

"Ulan marangoz," demiş, "neden o balkonu çürük yaptın da, eve girmeye kalkan bir hırsızın yere düşerek bacağını kırmasına neden oldun?"

Marangoz:

"Vallahi kadı efendi," demiş, "ben o balkonun tam yan korkuluğunu çakarken, yoldan yeşil feraceli bir kadın geçiyordu. Feracesi öylesine gözalıcıydı ki, gözlerim ona takıldı. Herhalde o sırada çivilerden birkaçını boşa çaktım. Şayet balkon çürük olmuşsa suç benim değil, yeşil feraceli kadınındır. O kadar çarpıcı renkte bir ferace giymeseydi, benim de gözlerim ona dalmayacak, çivileri boşa çakmayacaktım. Tabii balkon da çürük olmayacak ve hırsız korkuluğa tırmanırken düşüp bacağını kırmayacaktı."

Karakuş kadı:

"Doğru," demiş. Ve yine bağırmış zaptiyelere:

"Bu marangoz balkonun yan korkuluğunu yaparken o sırada yoldan geçen o yeşil feraceli kadını hemen bulup getirin."

Yeşil feraceli kadını da bulup getirmişler mahkemeye.

Karakuş kadı:

"Bre akılsız hatun!" diye kükremiş. "Neden öylesine gözalıcı bir yeşil ferace giyerek geçersin yoldan da, balkonun korkuluğunu yaparken gözü sana takılan marangozun çivileri boşa çakmasına ve sonra da o balkona tırmanmaya kalkan bir hırsızın çöken korkulukla yere yuvarlanarak bacağını kırmasına neden olursun ha?"

Kadın:

"Kadı efendi," demiş. "O feracenin daha önce rengi atmıştı. Boyaması için boyacıya gönderdim. Şayet boyacı yeşili fazla çalıp feraceyi gözalıcı duruma getirmiş, bu yüzden ben feraceyle yoldan geçerken marangozun gözleri bana takılmış, çivileri boşa çakmış, bunun sonucu olarak da o balkona çıkmaya kalkan hırsız yere yuvarlanarak bacağını kırmışsa, suç benim mi? Bir suçlu varsa, feraceyi cart yeşile boyayan boyacınındır."

Karakuş kadı zaptiyelere:

"Bu hatunun feracesini cart yeşile boyayan o boyacıyı bulup getirin," demiş.

Boyacıyı da bulup getirmişler zaptiyeler:

Karakuş:

"Ulan utanmaz boyacı," demiş. "Sana rengi soluk diye gönderilmiş bir feraceyi neden öyle cart yeşile boyadın da, o feraceyle kadın yoldan geçerken balkon yapmakta olan marangozun gözlerini feracenin almasına ve çivileri boşa çakarak balkona çıkmak isteyen hırsızın yere düşüp bacağını kırmasına neden oldun?"

Boyacı:

"Bilmem ki efendim," demiş. "Hanım, feracenin yeşil olmasını istedi, biz de o renge boyadık."

Karakuş kadı:

"Tamam," demiş. "Suçluyu bulduk. Suçlu sensin ve cezanı çekeceksin. Cezan da idam. İbreti alem için seni asacaklar. Bir daha da hiçbir boyacı rengi solmuş feraceleri öyle gözalıcı yeşile boyayarak marangozların çivileri boşa çakmasına ve balkonlara tırmanmaya kalkan hırsızların yere yuvarlanarak bacaklarını kırmasına olanak vermeyecek."

Cellatlar asmak için boyacıyı alıp götürmüşler.

Bir süre sonra cellat başı geri gelmiş Karakuş kadıya:

"Kadı efendi," demiş, "o boyacının boyu uzun. Sehpaya denk gelmediği için asamıyoruz."

Karakuş kadı:

"E, artık sıkıldım ben davadan!" demiş. "Madem onun boyu uzun geldiği için asamıyorsunuz, öyleyse onu bırakın, kısa boylu bir boyacı bulup onu asın..."

Geçmiş dönemlerdeki adalet uygulaması üstüne halkın yarattığı eski bir gülmece öyküsüdür bu...

Taktik nasıl yapılır?

TAKTİKLER, her zaman değişik olmalıdır. Futbol oynarken başka, karıyla kavga ederken başka, nutuk atarken başka, tavlada başka, papaz kaçtıda başka...

Taktik dediğin amaca ulaşmak çabasıyla saptadığın çeşitli nirengi noktalarına tek tek varmak için kullanılacak olan yol yordamdır.

Örneğin iti bitle yarıştıracak, çorbayı terlikle karıştıracak, sıçanı kediyle barıştıracaksın.

Ağaca çıkacak, kuyuya indim diyeceksin. Telgraf direği boyunda kazığı yiyecek tahtaravana bindim diyeceksin. Taktik taktiktir. İnsanın iflahını kesen ağrılar, lumbago siyatiktir. Cevriye yatakta Selime'den atiktir. Bebeklerin giydiği de patiktir. Yırtılmış yerin varsa, uğur getirmesi için hadım olmuş papaza diktir...

Dangalaklar taktik yapamaz. Kimse çişini ederken başkasının külâhını kapamaz. Bir Musevi havraya giderken, yanlışlıkla kiliseye sapamaz. İyi bir zampara hanımların cici maması dururken, eşşek kıçına tapamaz.

Taktik deyip geçmeyelim arkadaşlar. Taktik çok önemlidir. Bazen taktikler bir an önce ölmek için olabilir. Bazen de biraz daha yaşamak için olabilir. Ölmek için en iyi taktik, geceleyin kent dışı yollarda hızla gelen kamyonların üstüne gitmektir. Uçurum kıyılarında kaz sürüsü gütmektir.

Bir parça daha yaşamak için uygulanacak taktik, yatmadan önce hatmi suyu içmektir. Buğdayları iyice olduktan sonra biçmektir.

Taktiğe taktikle cevap verilir, esnerken gaz çıkarmakla verilmez. Kim ki taktiğe esnerken gaz çıkarmakla cevap verir, onun göbeğinde sivilceler belirir.

Tuzaklara karşı taktik nasıl olmalı? Tuzaklara karşı hemen tuzak kurmalı. Kabak gibi boyuna tuzağa düşüp:

"Hıyaroğlu hıyarlar yine tuzak kurmuşlar," diye bağırmak taktik değildir.

Ayrıca sık sık tuzağa düşmek pratik de değildir. Sonunda aklı başında olan kişiler:

"Bile bile niye düşüyorsun tuzağa," derler.

Arkadaşlar her fırsatta tuzağa düşmeyi adet, gelenek ve yiğitlik işareti durumuna getirmeyelim. Bir gıdımlık aklımızı, ayı, kurt, tilki tuzakları dibinde yitirmeyelim.

Baktın hergele tuzak kurmuş... Taktiğini yapacak, ters salto, çift parendeyle tuzağın üstünden atlayacaksın. Karşı taktiği otuz yerinden kıvırıp, yetmiş yerinden katlayacaksın. Taktikçi lider Teller Donçikarto Delpedro Amigonibeller böyle yapardı. Hiçbir tuzağa gel-

mezdi. İkide bir yere yuvarlanıp patlayan kafasını silmezdi...

Kimse kimseyi maymun gibi oynatmamalı... Kaynanayla baldız katiyen kazanı kaynatmamalı... Futbolda katanacyo eskidi... Gizli libero geçerli... Siyasette süzme salaklık domatesli biberli... Oğlum taktik öğretirken yorulduk, bir kahve söyle lütfen, az şekerli...

Sıkabilecek yerlerini sıkamayanlar sadece palavra sıkarlar. Kimse palavra sıkmasın arkadaşlar. Şayet bir toplantıda damda adam görürseniz, içinizi değil fotoğrafını çekiniz... Üç beş kuytu yerden iyi bir zum... Unutmayın kuzum... Bir lider ki iyi bir zum yapamaz, cacık yerken tek ayak üstünde duramaz...

Taktik taktiktir... Taktiği beceremeyenler tiktaktır... Tiktak, Movado marka kol saatinin çıkardığı sestir... Uyuklarken düştüğün yer kümes değil kafestir... Arkadaş kafeslenme, elma armut dururken, ayva yiyerek beslenme...

Taktikte tuzaklardan kurtulmanın yolları; ne de güzel vallahi Emine'nin kolları. Beyinsel gelişme için protein de şarttır. Fırsat çıkınca hemen pilâki fiyatlarını arttır. Kaba kâğıdın sesi her zaman carttır.

Arkadaşlar uyanık olalım. Oyuna gelmeyelim. Çaya değil, akşam yemeğine gelelim. Ya işte böyle bir tanem, çıtırtım, melek yüzlü güzelim...

Deli deli tepeli...

GAZETELERİN yorumu, hanımların kurumu ve pelvanların durumu kamuoyunu ilgilendirmeye devam etmektedir.

Bu arada ünlü bilginlerden Hırdavatzade Hamdi İçbade çok önemli bir soruna parmak basarak ve suratını asarak:

"Bazı hanımlar, bazı siyasetçiler ve bazı pelvanlar arasında ne fark vardır?" diye sormuştur.

Elcevap:

"Hiçbir fark yoktur. Üçü de hayatını sırt üstü yatarak kazanır."

Balıkçı İsmail ise hayatını genellikle torik satarak kazanır.

Yunanlı düşünür Giritli Eksimos:

"Erkekler kadınlarla sevişmeden önce kuzuya, seviştikten sonra da deveye benzerler," demiştir. Dün akşam Çopur Hatçe'nin kızı Müjgan turfanda fasulye yemiştir.

Pelvanlar tuş oldukça gözleri yaşaran güçlü antrenör Kazım Nemelazım:

"Güreşin alt yapısı berduş olursa, şampiyonaya burnunu sokanlar da kaz fasilesinden kuş olursa, pelvanlar da tuş olur," diye bir nutuk söylemiştir. Ve şöyle devam etmiştir:

"Ama biz bu işin üstesinden geleceğiz. Yerleri sarsıp gökleri deleceğiz. Denizleri kurutup bu kara lekeyi sileceğiz. Büyüklerimizin ellerinden öperiz."

Siyasal partiler bu konuda görüşlerini açıklarlarken:

"Önce vatan! demişlerdir.

Vatanını çok seven Adem Acıbadem de:

"Elbette vatan ya onun altında yatan," demiştir.

Bu söz çok alkışlanmıştır. Eve geç gelen Nevzat, kaynanası tarafından bir güzel haşlanmıştır.

Pelvanlar asıl suçun hakemde olduğunu iddia etmektedirler. Hakemlerin taraf tuttuğu malumdur. Pelvanlar da buna karşılık inat olsun diye minderlerde hareketsiz kalmışlar ve protesto babında diskalifiye olmuşlardır. Sonra sürü sepet turistik eşya satan dükkânlara dolmuşlardır.

Siyasal atmosfer bu nedenle ağırlaşmıştır. Köfteci Abdullah ne hikmettir bilinmez sağırlaşmıştır.

Gazeteler:

"Durum kötüye gidiyor," diye yazmaktadırlar.

Cani, eşkıya, haydut, hırsız takımı da gün günden azalmaktadırlar.

Bu arada vatanı çok seven Adem Acıbadem:

"Vatan ne olacak?" diye sormuştur.

Yeni gelin Fehime geçen hafta kocası Fehmi'yi çok yormuştur.

Gerek siyasi durum, gerek pelvanların durumu, gerek Anayasa ve hukuk düzeni akılları karıştırmaya başlamıştır. Piyazcı Davut sabahleyin fasulye haşlamıştır.

Ülke sorunlarına eğilen tarihsel liderlerden Tarık Hıçkırık:

"Bu böyle yürümez arkadaşlar, bu vatanı kurtarmak şart," demektedir.

Tarık Hıçkırık'ın muhaliflerinden Fazıl Kıçıkırık da Tarık Hıçkırık'ın şartına verdiği kısa cevapta:

"Cart," demektedir.

Şarta ve carta uzaktan karışanlar da fikirlerini şöyle sıralamışlardır:

"Zart..."

"Zurt..."

"Kart..."

"Mart..."

"Zurt..."

"Zart..."

Ortaya çıkan düşündürücü ve derin anlamlı tablo önünde kamuoyu ve Tatar Şevket'in ferasetsiz soyu ve bir de İstinye koyu, dalgın dalgın içlerini çekmişlerdir.

Partiler demokrasinin ocağına darı ekmişlerdir.

Hanımlar ise durumdan hoşnut değillerdir. Pelvanlar şimdiden hazırlanmaya başlamışlardır. Bu konuda bir araştırma yapan eski güreşçilerden Behçet İskelebabası, "Kolayca nasıl tuş olunur" adlı yapıtında 'mindere çıkar çıkmaz hemen sırt üstü uzanmayı' önermektedir.

Demirel, Ecevit'in başına yine çorap örmektedir.

Ama bizim mahallenin uyanık bekçilerinden Emin, her şeyi görmektedir.

Bir vatandaş:

"Nereye gidiyoruz" diye sormuştur.

Bir başka vatandaş da:

"Bu işin sonu ne olacak?" diye sormuştur.

Gazeteler bu sorulara cevap aramaktadır. Enginar üstüne su içmek sağlığa yaramaktadır.

Önemli bir kişi:

"Durumun parlak olmadığını belirtmiştir.

Velhasıl ülkemizde tüm yaşayanlar toplumu tüm delirtmiştir.

İstanbul

İSTANBUL'da yaşayanlar, İstanbul'dan yakınmaktadırlar. Bu nedenle de bayağı üzgün ve öfkeli bir tavır takınmaktadırlar. İstanbul'un toplumsal bir bataklığa dönüştüğü doğrudur. Trafiği, pisliği, lağımı, susuzluğu, yolsuzluğu, serkeşliği, yabaniliği, ilkelliği, kazığı, hoyratlığı, düzensizliğiyle İstanbul, kolektif bir beyinsel anemi örneği olmaktadır. Bu yaz açan gönlümün pembe gülü de artık yavaş yavaş solmaktadır...

Peki, suç kimin arkadaşlar, elimizde kalan ne, sorarım sana anne?

Genel helâya girince, göze çarpan manzaradan kenef kullanma konusunda henüz yeteri kadar gelişme göstermemiş olduğumuz sezilmiyor mu? Büyük bir uygarlığın temsilcileri olduğumuz için, keneflerin durumu karşısında soylu ruhumuz azıcık ezilmiyor mu?

Arkadaşlar, söyleyin biz yolda doğru dürüst yürümesini biliyor muyuz? Tanrı'dan biraz daha fosfor ve proteinle aklımızı akıl etmesini diliyor muyuz? Altında mı üstünde midir cenneti âlâ, ya Rab, bu ne halet, bu ne hoş ahu havadır. O senin yediğin uskumru, ızgara değil, tavadır!

İstanbul niye böyle, neden Viyana'ya, Roma'ya benzemiyor? Zülfiye'nin bekâreti üstünde dedikodu çıktığından beri, Rüştü'yle gezemiyor. Bizler hüsnü Hüda kadar seven, gönlü temiz adamlarız. Ne sanıldığı gibi ısırgan otu, ne de birbirimizi yiyen yamyamlarız. Ama biz sertiz. Direk gibi sözlüyüz, mertiz. Yani mertiz ve sertiz. Kendi başımıza, kendimiz dertiz. Yelelerinden tutup tarih denen arslanı, diyelim hep berber, sahibin Türk'ü tanı... Tanımazsa, yakarız, kıçına tekmemizi çakarız. O nedenle tarih denen arslan bizi tanır. Biz olmasak, tarihin de olmayacağına inanır.

İstanbul bunun en güzel örneğidir. İstanbul neden böyle? Çünkü biz onu tarihsel yerine oturtmaya çalışıyoruz. Bacaklarından tutup, tepetaklak tarihin içine sarkıtıyoruz.

Arkadaşlar kenefleri temiz tutalım. Sonra yabancılar bize ne der? Bir de birbirimize kibar davranalım. 'Lütfen'li, 'teşekkür ederim'li konuşalım arkadaşlar. Şimdi senin sülâleni sinkaf ederim, diye konuşursak, sonra yabancılar bize ne der? Biz, kendimizin iyi yönlerini göstermemizi bilmiyoruz arkadaşlar. İstanbul'daki çöplükler iyi yönlerimizden değildir. Sonra birbirimizle çok fazla dalaşıyoruz. Sokakta çatık kaşla omuzları dalgalandırarak dolaşıyoruz. Oysa biz hödük değiliz, dangalak da değiliz. Sadece kentte araba kullanmasını pek bilmiyoruz. Bir de hep asık surat dolaşıp, gülmüyoruz. Biraz da galiba gereğinden fazla bıçak ve hatta tabanca taşıyoruz. Bir de azıcık birbirimizin yaşamını ezerek yaşıyoruz. Sonra da İstanbul neden böyle, diye çenemizi kaşıyoruz. Sana dar gelmeye-

cek makberi kimler kazsın? Gömelim gel seni tarihe desem sığmazsın. İstanbul'un neden böyle olduğunu derinliğine araştırmamalıyız. Belediye'ye çatalım, olsun bitsin. Çatalım Belediye'ye arkadaşlar, bitsin gitsin. Belediye nerede, susuz kalmış derede, git gel beş saat Gerede.

Bizim İstanbul neden kokuştu arkadaşlar? Uygarlığımızı kanıtlamalıyız arkadaşlar. Bu cennet vatan bizim. Ona iyi bakmazsak, sonra yabancılar ne der? Biz aslında tümden de kafasız değiliz. Yaratıcı ve yücelmeye dönük atılımların içindeyim. Dalgalar kabardı mı ya Hint'de ya Çin'deyiz.

İstanbul'u kurtarmalıyız. Kenefleri temiz tutalım. Her yere çöp atmayalım ve işemeyelim. Birbirimize sövmeyelim. Arabaları efendi gibi sürelim. Yüksel ki yerin bu yer değildir, cihana gelmek hüner değildir. Destur Kandıra'lı sen de dur! İstanbul yaşamalıdır. Biz de yaşamalıyız. İstanbul'u artık hiç sevmiyorum, diyemeyiz. Boğaz Köprüsü inci gerdanlık. Başın dönüp Cağaloğlu'nda kendini kaybettinse, git Bitpazarı'nda bul...

Yaşa varol İstanbul!

Matitas

"BEN sana bir Tükiye masalı anlatayım mı?"

"Anlat."

"Anlat, demekle olmaz ki..."

"Ya ne ile olur?"

"Ya ne ile olur, demekle olmaz ki..."

"Allah, Allah, sen sordun anlatayım mı diye..."

"Allah Allah sen sordun anlatayım mı, demekle olmaz ki..."

"Söyle öyleyse ne ile olur?"

"Söyle öyleyse ne ile olur, demekle olmaz ki."

"Deli edersin adamı sen."

"Deli edersin adamı sen, demekle olmaz ki..."

"Peki vazgeçtim anlatma..."

"Peki vazgeçtim anlatma, demekle olmaz ki..."

"Hiç ağzımı açmıyorum, sustum."

"Hiç ağzımı açmıyorum sustum, demekle olmaz ki..."

"Yeni bir oyun türü mü bu?"

"Yeni bir oyun türü mü bu, demekle olmaz ki..."

"Nerden rastladım sana sabah sabah..."

"Nerden rastladım sana sabah sabah, demekle olmaz ki."

"Buraya bak şakayı tadında bırak, asabımı bozmaya başladın."

"Buraya bak şakayı tadında bırak, asabımı bozmaya başladın, demekle olmaz ki..."

"Söyle ulan Allahın belası, ne ile olur peki..."

"Söyle ulan Allahın belası ne ile olur peki, demekle olmaz ki..."

"Ha şimdi kaçıracağım keçileri."

"Ha şimdi kaçıracağım keçileri, demekle olmaz ki..."

"Elinin körü..."

"Elinin körü, demekle olmaz ki..."

"Bak ama sonra fena söveceğim."

"Bak ama sonra fena söveceğim, demekle olmaz ki..."

"Ananın örekesi..."

"Ananın örekesi, demekle olmaz ki..."

"Kim öğretti sana bu salaklığı?"

"Kim öğretti sana bu salaklığı, demekle olmaz ki..."

"Haydi çek git başımdan kuzum..."

"Haydi çek git başımdan kuzum, demekle olmaz ki..."

"Toz ol ulan şimdi gırtlaklarım seni..."

"Toz ol ulan şimdi gırtlaklarım, seni demekle olmaz ki..."

"Fenalık basıyor üstüme..."

"Fenalık basıyor üstüme, demekle olmaz ki..."

"Peki ne istersen hiç ağzımı açmayacağım..."

"Peki ne istersen anlat hiç ağzımı açmayacağım, demekle olmaz ki..."

"Senin ağzının ta ortasına edeyim."

"Senin ağzının ta ortasına edeyim, demekle olmaz ki..."

"İmdaaaat yangın var..."

"İmdaaaaaat yangın var, demekle olmaz ki."

"Yahu bela mısın sen Allah aşkına..."

"Yahu bela mısın sen Allah aşkına, demekle olmaz ki..."

"Cevap vermiyorum."

"Cevap vermiyorum demekle olmaz ki..."

"....."

"Susmakla olmaz ki..."

"Şimdi kafana bir şey indireceğim ama..."

"Şimdi kafana bir şey indireceğim ama, demekle olmaz ki..."

"Sus ulan, sus diyorum, kes sesini..."

"Sus ulan, sus diyorum, kes sesini, demekle olmaz ki..."

"Yahu nedir bu zırvalık... Sana bir Türkiye masalı anlatayım mı diye sordun, anlat dedik biz de... Anlat dedik de bok yedik."

"Bok yedik, demekle olmaz ki..."

"Alırsam şimdi seni ayağımın altına."

"Alırsam şimdi seni ayağımın altına, demekle olmaz ki."

"Haydi ben gidiyorum... Ne halin varsa gör..."

"Haydi ben gidiyorum ne halin varsa gör, demekle olmaz ki..."

"Tımaranelik kerata sen de..."

"Tımaranelik kerata sen de, demekle olmaz ki..."

"Olur ulan olur, hem de bak nasıl olur."

"Olur ulan olur, hem de bak nasıl olur, demekle olmaz ki..."

"Su su su getirin biraz, başım dönüyor."

"Su su su getirin biraz, başım dönüyor, demekle olmaz ki..."

"Kes bayılıyorum."

"Kes bayılıyorum, demekle olmaz ki..."

"Senin de, masalının da, yedi sülâlenin de..."

"Senin de, masalının da, yedi sülâlenin de, demekle olmaz ki..."

"....."

"Bayılmakla olmaz ki..."

"....."

"Ölmekle olmaz ki..."

Rüşveti kim alır ki?

KAMUOYU Türkiye'de kimlerin rüşvet aldığını bir türlü bilememektedir. Duvarlarla, asfaltlara yazılmış yazıları temizlik işçileri kolay kolay silememektedir.

Rüşveti kim alır?

Örneğin polis rüşvet alır mı? Bittabi ve pek tabii, kesinkes ve haşa katiyyen almaz.

Yargıç rüşvet alır mı? Tövbe, tövbe? Asla.. Türkiye'de rüşvet almış, rüşvet alan ve rüşvet alacak bir tek yargıç bile yoktur. Böyle bir kuşkunun gölgesinin milyonda bir bölümünün bile insanın aklına düşmesi, çok büyük insafsızlık olur.

Müsteşar rüşvet alır mı? İmkânsız, vaki değil, havsala kabul etmez.

Genel müdür rüşvet alır mı? Mümkünatı yok. Bütün genel müdürler namuslu olur. Genel müdür demek, namusun simgesi demektir.

Bakan rüşvet alır mı? Niçin alsın? Neden alsın? Niye alsın? Bakan sadece maaşını alır, seçmenlerinden

mektup alır, il başkanlarından kartvizit, arkadaşlarından telefon alır. Verirseniz, biraz da selam alır. Ama hiçbir zaman rüşvet almaz.

Emekli general rüşvet alır mı? Almaz. Hayatına vatana adamış adam, rüşveti ne yapacak? Onun vicdanı da, ruhu da, alnı da, kalbi de, kesesi de, şerefi de, geçmişi de, hali de, geleceği de temiz, tertemizdir.

Gümrükçü rüşvet alır mı? Hiçbir zaman... Gelip giden turist otobüslerinden, gösterdiği yüksek anlayış ve nezakete karşılık sadece teşekkür alır.

Vali rüşvet alır mı? Almaz.

Kaymakam rüşvet alır mı? Almaz..

Şube müdürü rüşvet alır mı? Almaz.

Bölge amiri rüşvet alır mı? Almaz.

Kısım şefi rüşvet alır mı? Almaz.

Kâtip rüşvet alır mı? Almaz.

Tapucu rüşvet alır mı? Almaz.

Nüfusçu rüşvet alır mı? Almaz.

Bu duruma göre Türkiye'de rüşvet alan kimse yoktur. Zaten kamuoyu da bu yüzden kimlerin rüşvet aldığını bir türlü bilememektedir. Olmayan şey bilinemez. Binilmeyen dolmuştan inilemez.

Türk bürokratları ve politikacıları rüşvet almadıkları için, ortaya hiçbir rüşvet olayı da çıkmamaktadır. Ört-bas edildikleri için değil, böyle bir sorun olmadığı için çıkmamaktadır. Bürokratlar, rüşvetle halkı soyan bir Mafia çetesinin kat üstüne kat alan, vur patlasın çal oynasın yaşayan maskeli gangsterleri değildir. Hepsi

dürüst, erdemli, kıt kanaat geçinen, haysiyetli, ferasetli, halden anlayan, arı gibi çalışkan, hiçbir işi ertesi güne bırakmayan, kimseyi yokuşa sürmeyen, tatlı dilli, güler yüzlü, fedakâr, namuskâr, faziletkâr, sebatkâr, itaatkâr, kanaatkâr, bilgili, yürekli, kişilik sahibi ve de üstün yetenekli tarihte az rastlanmış kişilerdir. Aferin onlara...

Türkiye'de hiçbir vatandaş hayatında bir kez olsun rüşvet vermemiştir.

Türkiye'de rüşvet çalışmaz. Neden? Çünkü bu asil milletin hiçbir ferdi harama tenezzül etmez. Babası da etmezdi, dedesi de etmemiştir.

Lockheed uçaklarının alımında rüşvet yiyenlerin listeleri başka ülkelerde açıklandı. Türkiye'de açıklanamadı. Sebebi de ortada. Kimse rüşvet almamıştır ki, açıklansın...

Böyle bir ülkede yaşadığınızdan ötürü mutlu değil misiniz? Mutlu olun, mutlu! Çınarçık, Bozburun, Armutlu...

Yerden göğe mutlularız sizleri, gökten yere kutlularız sizleri...

Kültür politikamız nasıl olmalı?

KÜLTÜR zenginliklerimizi bütün dünyaya duyurmalı ve göstermeliyiz. Bunun için elimizden geleni yapmalı... ıkınıp, sıkınıp, terlemeliyiz. Bir ozan, bir yazar, bir müzisyen, bir yontucu, bir düşünür, bir mimar, bir ressam bizde nasıl geçinir ve yaşar. Bunu gerçekten dünyaya yansıtırsak sade dünyamız değil, gökteki yıldızlar bile şaşar.

Kültür politikamızın temeli sanatçının önce tutamaksız bırakılmasına, sonra da hiçbir yerde adam yerine konmamasına dayanmalıdır. Bizdeki sanatçıyı görenler onu sanatçı değil, yaşamda başarıya ulaşamamış hımbıl bir salak sanmalıdır. Özellikle kitap yayınlamaya özenenlere her fırsatta büyük boy kazıklar atılmalı, kitapları gizli baskılar yapılarak satılmalı ve kendisine hiçbir şey koklatılmamalı. Kitap yazanlar yüzükoyun sürünmeli, kitabı basanlar bir enayiyi daha yoluyoruz diye kıvançla gerinmelidir.

Sade yerli yazarlar için değil, yabancı yazarlar için de karmanyola programları hazırlanmalı, hepsinin yapıtları hiçbir telif hakkı ödenmeden basılmalıdır. Böyle-

ce yabancı yazarlar kültürümüzün ne ölçüde keskin bir kurnazlıkla donatıldığını görerek bizi her yerde överler. Yeryüzünün usta kalemleri Türkçe'de yayınlandıkça, kendilerine bir kuruş bile gönderilmemesini zevkle değerlendirir ve aferin be kültür aşkıyla talancılığı bile göğüslüyorlar, diye düşünürler.

Yazarlar kendilerine telif hakkı ödeyenleri sevmezler. Kendilerini dolandıranları, kendilerini kazıklayanları ve aç bırakınları severler. O nedenle dünya yazarları ayrı bir sempati duymaktadır Türk yayımcılığına. Ve her çevrede bizi överek konuşmaktadırlar. Kültür önce kitapların gizli baskısı ve korsan çevirilerle genişler. Sanatçı ne kadar aç kalır acı çekerse, sanatı o kadar büyür. Sanatçıları bu yoldan büyüten ülke olma kıvancını kimseye kaptırmayalım. Sanatçıları mutlu edecek girişimleri kimseye yaptırmayalım. Onları çalıp çırpmak, durmadan kırmak ve sırtlarından sırt üstü yatma olanakları sağlamak tek amacımız olmalıdır. Böylece tüm yeryüzü çok hızlı ilgilenir bizimle. Kültür politikası, yaratıcı beyinleri perişan etmekten geçer. Onlar perişan oldukça içleri yanacaktır. İçleri yandıkça da daha güzel ürünler vereceklerdir. Yarım pabuç, yırtık mintan ve gırtlağa kadar borçla gönül denizlerinin köpüklerini insanlığın kültür hazinesine sereceklerdir.

İçerde yahut dışarda biri bir şey yarattı... Hemen onu üç kâğıda getirip, hiçbir şey ödemeden kullanacaksın. Neden? Çünkü hakkını almak bozar sanatçıyı... Sanatçı kahrolmalı, kimden kime yakınacağını bilememeli, habibini şaşırmalı ve sık sık intiharı düşünmelidir. Kültür böyle pekişir.

Ayrıca yabancı sanatçılara da haber salmak gerekir:

"Buraya gelin de yedi sülâlenizi kazıklayalım, iflahınızı keselim, sanatçı yaşamı nasıl olur kafanıza dank etsin, böylece dehanız da keskinleşir..."

Sevine sevine hemen koşacaklar ve bizi yürekten alkışlayacaklardır.

Kültür, sanatçıları soymak isteyen açıkgözler sayesinde kültür olmuştur... Bu yoldan kimse ayrılmamalıdır... Ve de yazara, çizere, ressama, müzisyene en iyi kazığı atanların adları tarihe yazılmalıdır...

Kültür sorunu böyle çözülür. Satıcılar da önlerinde bir mendil, ahlaya vahlaya Yenicami'nin önüne dizilir. Düşünün ne görkemli tablodur bu...

Bizde kültürü kuşaklardan kuşaklara bağlayan tılsımlı kablodur bu...

Bu konuya sık sık değinmeliyiz ve yok ettiğimiz her yaratıcıyla sevinmeliyiz.

Hukuk

HUKUK, akşam yemeğinden hemen sonra yatağa yatarsan, pijamanın pantolonunu göbeğin üstüne getirmemek demektir. Çerkez tavuğundan sonra kayısı, kayısı yoksa şeftali kompostosu yemektir. Hukukun ne olduğunu en iyi anlayan ne kaplumbağa, ne kurbağa, sadece köstebektir. O nedenle köstebek yuvaları hukuk dosyalarıyla eş değerdedir. Senin aradığın mutluluk, göklerde değil, Belediyenin çöpleri dökemediği yerdedir. Hukuk deyince akla odun gelir. Kim kimin kafasına odunu indiriyorsa hukuksal bir işlem yapıyor sayılır. Recep'in çok içtiğine bakma, sabah olunca ayılır. Fındıkçı Hüsniye revaniye bayılır.

Son dedikodulara göre Habibe plaj kabinesinde soyunurken, budak deliğinden anayasasına bakmışlar. Ve ilk kez Anayasanın neye benzediğini Habibe sayesinde çakmışlar.

Hukukun üstünlüğü de zaten buradan geliyor. Politikacıların her konuşması bu üstünlüğü belgeliyor. Hukuku her yerde görmek olanağı vardır. Karakolda hukuk, savcılıkta hukuk, zindanda hukuk. Ayran mı

içeceksin mutlaka hukukludur, dondurma hukuklu, acıbadem yağı hukuklu, kâğıt helvası hukuklu... Kel İbo'nun sandviçleri ise ya salamlı ya sucuklu...

Her parlamenter hukuku cebinde gezdirir. Sık sık da cebinden şöyle bir çıkarıp bakar hukuka. Kimi kaydırak sever, kimi kafa karış, kimi kuka... Kukayı diktim taşa, ya kuzgun leşe, ya devlet başa...

Hukuk gerçekten önemlidir. Hasan kendisini bıraktığından beri Ferhunde'nin gözleri hep nemlidir. Hukuku şöyle bir ele geçirdin mi, evirip çevirdikten sonra şöyle sağlamca kökünden tutup saka İsmail'in eşşeğinin kuyruk altına doğru uzatacaksın... Saka İsmail'in eşşeği kuyruğunun altında hukuku hissedince ne yapacağını bilir... Hukukun genellikle kurutulduktan sonra kabuklarıyla çekirdekleri bir güzel havada ezilir... Ve de nevruzda suyu içilir.

Danıştay kararları hukuksaldır. Hukuksal kararlarsa kutsaldır. Kutsal kararlar da hukuksaldır. Bunların bir kısmı Danıştaydan çıkar. Lavaboya saç atmayın sonra deliği tıkar.

İktidarlar bir yere yapacakları tayinlerde hukuka çok dikkat ederler. Mahalle bekçileri de hukuk için canlarını verirler. Tutanak katipleri hukuka bayılır. Hukuku yontup yontup diş karıştırmak bile hukukçuluk sayılır.

Hukuka uygun nargile tömbekiyle içilir. Çayır orakla, kumaş makasla biçilir... Hukukun tuzlaması komisyonlarda bulunur. Kazların enayisi hukukta haşlanarak yolunur. Hukuk ne işe yarar bilir misiniz? Hukuk gücün yettiği zaman karşındakini yok etmeye ya-

rar. Bizim politikacılar hukuka taparlar. Çocuk yaparken bile hukuka uygun yaparlar. Hukukun üstünlüğü prensibi devletin temelidir. Bu temele dayanarak, her işin içine şöyle güzelce kimyon ekebilirsin. Hukuku gördükçe özgürlük sayesinde burnunu çekebilirsin...

Hukuku hiçbir zaman ayaklar altına almayacaksın. Hukuku hep baş üstünde taşıyacaksın. İktidarlar hukuku daima baş üstünde taşırlar... Başı üstünde hukuk taşıyan iktidarlara karşı gelenler kıçlarını kaşırlar. Hukuk sayesinde insan ilişkileri çok revnaklı olur. Hukuk sayesinde para, pul, bazen hayat bile kaybolur.

Politikacılar hukuku çok severler. Ağızlarını açtıkça hep hukuku överler. Politikacı için hukuk, düzen demektir. Düzen için politika hukuk demektir. Tanrı tektir, Peygamber onun elçisidir. Hukuk siyasal çatışmada okkanın altına gidenlerin mezarlık bekçisidir.

Pabuç alırken hukuka uygun almalısın. Çalarken bile hukuksal çalmalısın. Rüşvet, komisyon, avanta, işkence, adam asma ve kesme hukuka uygun olmalı... Yöneticilerin cepleri incik boncuk, yürekler hukukla dolmalı...

Bir kız sevdin söz keseceksin... 'Kesmek' hukuk; kâğıtlar asıldı... 'Asmak' hukuk; Ve de nikâhı kıydın... 'Kıymak' hukuk. Demek ki ev kurarken bile kesmek, asmak ve kıymak hukukla ilgilidir. Sen Mahmut'a bakma, o azıcık delidir...

Hukuku en çok kim seviyor... Elbette yöneticiler seviyor. Çopur Tevfik rakı içerken peynirle kavun yiyor.

Hukuka boş verilmez... Yağmurlu havada bahçeye çamaşır serilmez. Hukuk saygısı bizim demokraside çok büyüktür. Bunun da simgesi telefonlardaki düdüktür. Şayet yapağın varsa ananın örekesini al şöyle bir iyi büktür...

Hukuk öğrenimi yaparak yetişmeli insan... O zaman daha iyi anlar hanyayı Konyayı ve de Makedonya'daki şarkıcı sarışın Sonya'yı...

Hukuk var hukuk...

Hukuka inanalım... Palavraya kanalım. Cayır cayır yanalım...

Evde çaldım darbuka, selam durdum hukuka... Hukuk gözün kör olsun, ahım çıktı ayyuka...

Yaşasın, bin yaşasın... Kim yaşasın. Elbette hukuk... Guguk...

Patates

PATATES fiyatları geçen yıla oranla yüzde yetmiş ucuzlamıştır. Munise, Özdemir'e karşı duyduğu derin aşka bir yanıt alamayınca aşkını rafa kaldırıp tuzlamıştır. Durmadan patates yiyin. Tanrıya şükürler olsun deyin.

İnsan bu dünyaya niçin gelir? Öyle derin bir soru ki bu, yanıtını bulamazsan, kız, bağır dövün, delir. Patates yiyin. Sizin nenize gerek pirzola, biftek, paça, beyin?

İnsan bu dünyaya bir şeyler yemek için gelir. Bir düşünün bakalım siz bu dünyaya geldikten sonra neler yediniz? Bu konuda belki sizden daha gerçekçidir köpeğinizle kediniz. Madem bir şeyler yemek için geldiniz dünyaya öyleyse... öyleyse patates yiyin... Patatesin değerini bilmeyen, değerini bilmez hiçbir şeyin.

Biliyoruz siz aslında başka şeyler de yemek istiyorsunuz. Kısa yoldan vazgeçin bu düşüncelerden. Küçük bir istakoz bin kâğıt, havyarın elli gramı beşyüz... Et yüzyirmiyi aştı. Pastırma sucuk, peynir falan... artık herkese haram. Patates yiyin. Ayrıca patatesi sevin.

Sabah iki haşlanmış patates. Tuza bana bana... Oh ne âlâ...

Öğleyin patates fırında... Hep patates yiyeceksiniz bugün de, yarın da...

Akşam patates kızartması.

Ertesi sabah külde pişmiş kabuklu patates.

Öğleye patates salatası.

Akşama çorbası.

Patates yiyin... Patates kabuğundan elbiseler diktirip giyin.

Niçin geldik bu dünyaya? Değil mi ya efendim! Bakın Hapşurup Sait ne diyor: Ben o kızı ne yapayım, ben aslında yanındaki dulu beğendim.

Biz bu dünyaya bir şeyler yemek için geldik. Eee her şeyi de yiyemeyeceğimize göre... Soğan pahalı, turp pahalı, marul pahalı... Bir patates ucuz. Öyleyse patates yiyin. Böylece var olmanızın nedeni de ortaya çıkmış olur. Hızlı sevişenler çok solur. Siz bu dünyaya patates yemek için geldiniz. Patates yiyin! Bu konuda ağzını açmaya ne toplumun hakkı var, ne bireyin.

Sabahları patates püresi...

Öğleye patates oturtması...

Akşama patates cips...

Patates yahnisi, patates tatlısı, patates turşusu, patates hoşafı, patates böreği... Siz bu dünyaya patates yemeğe geldiniz. Neden, çünkü ucuz... Bir de patates yemeyenlere bakın; kimi kel, kimi uyuz. Patateste yüksek kalori var. Patates yiyen gayet geç ihtiyarlar. Patates yi-

yin! Başka şeyler de yiyeceğiz diyerek adamı güldürmeyin.

Ülkemiz patates sayesinde kalkınacaktır. Kalkınsın ya, kalkınsın tabii... Şevkiye'yi kendini öptürdü diye, bir güzel dövdü büyük abiyi.

Sabahları patates suyu...

Öğleleri söğüş patates...

Akşamları patates yağda...

Kızım ikide bir odana kapanma, her gün yapılmaz ağda. Pahalılıktan mı yakınıyorsunuz? Olmadı... Patates yüzde yetmiş ucuzladı. Patates yiyin...

Patates yiyeceksiniz. Uzun etmeyin ve yiyin patatesi. Bugün çarşamba, öbürgün cuma, ardından cumartesi... Lütfiye'nin bir biçimlenmiş ki, sormayın o güzelim kestanesi...

Patates yiyin. Yiyin ve tekrar yiyin... Yumulun patatese. Anlaşıldı mı, sadece patates. İster ikiye böl, ister uzun uzun kes. Ama yalnız patates...

Kurtuluşumuz patatestedir. Yaşasın patates; anlı patates, şanlı patates...

Carter'in arslan danışmanı

ABD Başkanı Carter'ın otuz üç yaşındaki baş danışmanı Hamilton Jordan, kadın gördü mü dayanamayıp saldırıyormuş. Sağ elini kadınların göğsüne, sol elini de eteklerinin altından bacaklarının kuytu yerlerine doğru daldırıyormuş.

Carter'in seçim kampanyasını yönetip başarıya ulaşmış, politik sorunlarda üstün yetenekli, günde on dört saat çalışan harika bir adammış bu Jordan... Ama işte bir kadına rastlamaya görsün, nefes alışları hızlanıyor, dudakları kısılıyor, gözleri camlaşıyor ve hemen sağ el göğüsten, sol el de entarinin eteklerinden içeri kayıyormuş.

Şayet kadınlar debelenmeye kalkarlarsa Jordan'ın tepesi atıyormuş. Geçenlerde Beyaz Saray'dan çıktıktan sonra bir Amerikan bara girmiş. Bir de bakmış bir kıyıda tek başına bir kadın içki içiyor. Hemen ona doğrulmuş ve sağ el göğüsten içeri, sol el eteklerden içeri... Kadın:

"Durun canım, kimsiniz siz, çekin elinizi," demeye kalmamış, Jordan sinirlenip içki bardağını kaptığı gibi haydi kadının boynuna boca edivermiş.

Olay gazetelere yansımış, Jordan yine bir kadına saldırdı; az saldırdı, çok saldırdı; elbisesini yırttı, yırtmadı; donunu çıkardı, çıkarmadı...

Bunun üzerine Beyaz Saray otuz üç sayfalık bir yalanlama yayınlamış:

"Jordan iyi çocuktur. Kimseye saldırmadı. Sağ elini kimsenin göğsüne, sol elini de kimsenin bacakları arasına sokmadı. Kimsenin elbisesini yırtmadı, kimsenin donunu çıkarmadı, kimsenin koynuna içki boşaltmadı..."

O sırada bir davette Jordan, Mısır Büyükelçisinin karısına rastlamış. Haydi doğru kadının üstüne... Sefirenin yakasını cart diye aşağı doğru yırtıp:

"Ben piramitleri görmek istiyorum hanım," diye bağırmaya başlamış.

Sefire piramidlerini elleriyle saklamaya uğraşırken Jordan sol elini entarinin altından yallah ettiği gibi kadının en önemli yerini hapazlamaya kalkmış. Bir yandan da:

"Ben firavunun sakalını okşamak istiyorum hanım," diye abanmaya kalkmış sefirenin üstüne...

Sefire:

"Yapmayın, ben size piramidleri sonra gösterir, firavunun sakalını da sonra okşatırım," dedikçe Jordan:

"Yok şimdi, çok merak ediyorum," diyormuş.

Jordan'ın, Mısır'ın turistik zenginliklerine karşı duyduğu tutku, Mısır Büyükelçisinin sayın eşinin vücudunda somutlaşmaya başlayınca, sağdan soldan yetişmişler. Jordan kısık dudakları, cam gibi gözleri ile nefes nefese:

"Allah, piramidlere bak piramidlere... Hele o Firavunun sakalı," diye kadına doğru hamle yaptıkça, kendisini zor zaptedip dışarı çıkarmışlar.

Ertesi gün Beyaz Saray yeni bir açıklama yayınlamış:

"Jordan iyi çocuktur. Asla Mısır sefiresinin elbisesini yırtmadı, piramidlerine de saldırıp Firavunun sakalını okşamadı. Sadece bu özlemlerini sefireye kibar bir dille anlattı... Sefire de, kendisini davet ederek ilk fırsatta piramidlerle Firavunun sakalını göstereceğini vaadetti."

Carter, Jordan için:

"O benim öz oğlum gibi. Büyük deha. Ne yaparsa helal," diyormuş.

Jordan da gündüzleri on dört saat çalışıyor, geceleri rastladığı hanımlarda Tacmahal'in kubbesini, Notredame'in çanlarını, Pirene'nin vadilerini bulmaya çalışıyormuş.

Ve daima sağ el yukardan, sol el aşağıdan hareket geçiyormuş.

Jordan'ın bu huyundan usananlar, kendisine bir aralık Galata kulesine benzer bir şeyleri de göstermeyi düşünmeye başlamışlar...

Bakalım sonuç ne olacak.

Dangalaklık üstüne

TÜRKİYE'de epey dangalak olduğu kanısı oldukça yaygındır. Fındıkçı Ferhunde, Pepe Hurşit'le seviştiği geceden beri baygındır. Hoca İsmail Efendi sakalından ötürü mahallede saygındır.

Değerli araştırıcılardan Hüsrev Budanımışsarmaşığatırmanamazoğlu, dangalaklık üstüne yaptığı bir araştırmada, varmış olduğu sonucu şöyle açıklamaktadır:

"Hiçbir dangalak, dangalak olduğunu bilemez. Ancak dangalağın dangalak olduğunu ondan daha az dangalak olan anlayabilir.

Evde her zaman beş altı yumurta bulundurmakta yarar vardır. Çünkü öğle yahut akşamüstü karnı aç bir tanıdık şıp diye damlayabilir.

Dangalakların en büyük özelliği hiçbir şeyi derinliğine bilmemek ve kafasının eşşek kafası olduğunu saklamak için sert olmaktır. Dul Remziye'nin de en büyük hüneri sık sık zamparasından gebe kalıp herifin başına dert olmaktır.

Dangalak laf bulamadığı zaman:

"Bu vatanı kurtarmalıyız," diye bağırır. Vatanı kurtarmalıyız diye bağırmazsa, önce ahlâkı kurtarmalıyız diye bağırır. Önce ahlakı kurtaralım diye bağırmazsa, yabancıların iyi taraflarını bırakıp kötü taraflarını alıyoruz, diye bağırır. Yabancıların iyi taraflarını bırakıp kötü taraflarını alıyoruz diye bağırmazsa sallandır iki kişiyi de bak her şey nasıl düzeliyor, diye bağırır. Ama mutlaka bağırır. Fırsat bulunca da el altından eşi dostu, akraba taallukatı ve takım taklavatı avantaya çağırır.

Dangalak matematik, fizik, kimya, biyoloji, sosyoloji, psikoloji, iktisat, hukuk, tarih, coğrafya, edebiyat, sanat ve felsefe bilmez. Sallandır iki kişiyi her şey düzelir, demeyi bilir. Yaşasın demeyi bilir, kahrolsun demeyi bilir. Dangalağın elinden ancak bu kadarı gelir.

Dangalak dangalakla iyi anlaşır. On dangalağa on dangalak daha eklenince dangalaklık kalınlaşır. Dangalaklık kalınlaştıkça beyinsizlik yalınlaşır. Saka Yakup su taşır. Ciğerci Murat kıçını kaşır. Demokrasiyi tutsak almışsan, dangalakları da çayıra salmışsan, hiç durma çal çırp; ortalığı soy, soğana çevir; ne bulursan aşır. Doğrusu dangalaklığın böylesine siyasetçiliğin de böylesi yaraşır.

Bu arada neyi nerden tutacaklarını şaşıranlar da özgürlüğü kurtarmak için savaşır.

Musluğun başına geçtin mi önce güğümleri doldur, sonra havuzu, gerisini de kendi bahçene taşır.

Dangalaklık ayrıca bulaşıcıdır. Dangalağın yanında hemen herkes ya biraz aptallaşır ya biraz salaklaşır. Mercimek İhsan ne zaman Neriman'ı çarşıda görse doğru yanına yaklaşır.

Emekli Prof.'larden Mekanzade-i Rumuzul Ahmet bin Sadakullah dangalakların kendi kültürlerine sahip çıkmasını önermiştir. Bu kültürün taharet bezlerinin fistoları üstündeki etkisi tartışılmaz. Eski Kavanin müdürlerinden İpsala'lı Sarı Hüsameddin efendinin torunu Hidayet Pürhassa basur olduğu için ne kadar dua etse namaz kılamaz.

Alman şarkıyatçılarından Şultz von Herning "Sami toplumlardaki uçurtma tekniğinde kuyruğun rolü" adlı yapıtında dangalaklığın demokrasi düzenlerine yaptığı katkı üstünde de durmaktadır. Vatanı kurtarmak isteyenlerden biri, söylendiğine göre yine bir plan kurmaktadır. Babadan kalma piştovu olanlar istediklerini, istedikleri zaman, istedikleri gibi vurmaktadır.

Şultz Von Herning "Samî toplumlardaki uçurtma tekniğinde kuyruğun·rolü" adlı yapıtında şöyle demektedir.

"Dangalaklığın demokrasiye en büyük katkısı, demokrasiyi ince ince doğradıktan ve palavrayla karıştırıp ateşte bir güzel kavurduktan sonra dolma yapmak olmuştur. Bu dolmayı yiyenler önce ishal, sonra da kel olmuştur." Saime bu ay da üstünü görmeyince pek sarsılmış, saçını başını yolmuştur.

Dangalaklıkta on şey çok önemlidir:

1 - Organizasyon
2 - Özen
3 - Estetik
4 - Seviye
5 - Bilimsellik
6 - Sorumluluk
7 - Aşama
8 - Yaratıcılık
9 - Üstün Çaba
10 - Metot, enerji, Çemberlitaş, Gedikpaşa, Guraba...

Ve bittabi, bilâkis, hayhay, sanırsam, bilmem ki, galiba...

Dangalaklığın daha birçok ayrıntıları vardır. Ağustos yaz, şubat kış, mayıs bahardır. Dangalaklık üstüne söyleyeceklerim bugünlük bu kadardır.

Biraz daha sıkınız

Yaşamı demek insanın orasını burasını durmadan sıkması demektir. Okul yıllarında kazara karne kırık geldi mi, başlar baba basbas bağırmaya:

"Kıçını sık da çalış biraz."

Çaresi yok, okul bitinceye kadar kıçınızı sıkacaksınız. Sonra üniversite sınavlarını kazanmak için sıkacaksınız, sonra da fakülteyi bitirmek için.

Böylece eğitim sürecinde en önemli talimi, insanın kafasından çok kıçı görmüş olur. Sıka sıka alışır sıkılmaya...

Arkasından eş-dost, tanıdık, arkadaş, olur olmaz yerde sormaya başlarlar:

"Petkan sıkıysa göster bakalım kendini..."

Bir de yumruklarını petka biçiminde sıkıp, burnunuza doğru uzatırlar bunu sorarken...

Ve petkanızın sıkılığını göstermek için ya birileriyle kavgaya girişirsiniz ya hiç aklınızda olmayan belaların ortasına sürüklenirsiniz.

Ama yine de kimse kolay kolay aferin demez.

Bir yaşam boyu, petka biçiminde sıkılmış bir yumruk, sık sık uzanır durur burnunuza:

"Sıkıysa kafa tut da göreyim!"

"Sıkı mı ulan kalkıp posta koyacaksın müdüre!.."

Ve siz:

"Ne yapalım, o kadar sıkı değil," diyemezsiniz.

Ama bir türlü de kimseyi inandıramazsınız sıkılığına...

"Var mısın bir pokere sıkıysa."

"Sıkıysa haydi bas istifayı..."

"Sıkar mı, seninki eve geç kalmak için..."

Tüm öğretim döneminde sıkmaya alıştığınız yeri, tekrar tekrar yeniden sıkmaya kalkmak ve sıkılığını kanıtlamak gösterileriyle geçer yaşam...

Ama sadece kış sıkmak ve petkanın sıkılığını ikide bir kanıtlamak da yetmez. Ayrıca dişleri de sıkmak gerekmektedir.

Hanım durumdan anlamaz da kürk diye tutturursa, dişinizi sıkarsınız. İş yerinizdeki büyükler ulu orta gönlünüzü kırarsa fazla ses çıkarmaz, dişinizi sıkarsınız. Ev sahibi kirayı artırırsa, yeni ev bulmak zor olduğundan yine sıkarsınız dişinizi...

Demek ki, bir yandan kıçınızı sıkarken, bir yandan da dişini sıkacaksınız...

Tabii bu kadar sıkma sonucu canınız da sıkılır. Canınız sıkılınca karınız da sıkılır. Karınız sıkılınca çocuklar da sıkılır. Çocuklar bir yandan ders çalışırken kıçlarını, sizden azar işitirken de dişlerini sıkmaya başlarlar.

Derken politikacılar bir kez daha yinelerler eski buyruklarını:

"Kemerlerinizi sıkınız..."

Kemerinizi daha çok sıkarsınız. Ve yine dişlerinizi sıkarsınız. Dişlerinizi sıkarken elde olmadan kıçınızı da sıkarsınız...

Sıka sıka, sıkıla sıkıla sıkıntılara uğraya uğraya geçer yaşam. Sonra sıra bu kadar sıkılmaktan usanan canın vücuttan çıkmasına gelir.

Tanrı gecinden versin, o güne kadar hep birlikte sürdüreceğiz sıkmamızı... Sık kemerleri, sık dişini, sık bilmem neyini. Sıkı mı... Sıkıysa, sıksana...

Ne yapacaksınız, bizimki gibi demokrasilerde sadece bu cendereyi yaşatıyorlar insana...

Hadi bakalım, şimdi de yine sıkınız kemerleri...

Kadın

GENELLİKLE yeryüzünün büyük beyinleri, kadınların düşünce biçimlerine, tutumlarına, yaşam anlayışlarına, davranışlarına hep karşı çıkmışlardır.

Örneğin, D'Arlincourt şöyle der:

"Kadın, giyinen, söylenen ve soyunan bir yaratıktır sadece..."

Oysa kadın, daima güzel görünmek isteyen, anlatmak istediğini bir türlü anlatamayan, soyunduğu zaman da mutluluk almasa bile, mutluluk vermeye çalışan bir Tanrı parçasıdır.

Carcinus ise şöyle diyor:

"Kadınlar için kötü sıfat aramaya ne gerek var? Bir kadın işte, demek yetmiyor mu?"

Oysa kadınlara kötü sıfat arayanlar, "İşte kadın" diyerek en çok onların minicik ayaklarına kapananlardır.

(Bu arada Hüseyin Zurna'yı da kollayın; bakın nasıl savunuyor sizi, tamam mı?)

De Chazal'a gören kadınlar, erkeklerin denizinde yollarını bulabilmek için gözlerini iskandil, organlarını pusula, ağızlarını da dümen olarak kullanırlar.

Zurna'ya göre ise kadınlar erkek denizinin serseri dalgaları arasında boğulmamak için çırpınır, çırpındıklarını da göstermemek için, yüzdüklerini söylerler.

Courteline:

"Kadın, kendisi için yapılanı değil, daima yapılmayanı görür," diyor.

Yapılmayanlar, yapılandan çok daha fazlaysa, haklıdır kadın elbet...

(Vallahi bravvo Hüseyin Zurna. İyi buldun bunu da...)

Duvernois ise, şöyle diyor:

"Kadınları tanıdıklarını söyleyenler, onların ruhlarını asla tanımazlar, hatta vücutlarını da, tanımazlar; tanıdıkları sadece onların sinir bunalımlarıdır..."

Gayet doğal... Kadınları tanıdığını söyleyen bir erkek kadar, kadını sinirlendiren bir şey olamaz. O nedenle de, kadınları tanıdığını söyleyen erkek, kadınların sadece sinirliliğini tanır.

(Afferin Zurna. Dayan yavrum!)

Erasmus:

"Kadın, kadındır; yani delidir; hangi maskeyi takarsa taksın," diyor.

Acaba erkekler bu kadar dangalak olmasa, o kadar deli olur muydu kadınlar!

Neyse ki, bunu söyleyen kişi yazmıştır ünlü "Deliliğe Övgü" kitabını da.

Evripides de hain kadınlara karşı. Bakın o da ne diyor:

"Aklı başında bir erkeğe verilecek en iyi öğüt şudur: Kadınlara katiyen inanma, hatta gerçeği söyleseler bile..."

Peki, ulan hımbıl, inanmayacaksın da, eline ne geçecek yani?

(Zurna bunu da iyi oturttu öyle değil mi?)

Kipling:

"Akıllı bir erkeği, en ahmak kadın bile yönetir. Ama salak bir erkeği yönetebilmek için, kadının bayağı becerikli olması şarttır," diyor.

Öyleyse kadınlar, biraz da mahkumlar becerikli olmaya; erkeğin akıllısını nereden ve nasıl bulacaklar?

(Hüseyin Zurna ve benzerleri hariç tabii... Yani becerikli olmayan kadınlar da yönetebilirler onları.)

Son söz de, yine Zurna'dan:

"Kadınlara yüklenmek neye yarar? Onlarsız yaşamayı kimse göze alamadığına göre..."

Sırasını kim biliyor ki...

BİLMİYORUM siz istediklerinizi "sırasında" yapabildiniz mi? Ben hiç yapamadım.

Küçükken anneannem cebinde taşıdığı bir tomar anahtarla kilerdeki dolapları açtığı zaman, canım pestil isterdi. Bilirdim sapsarı kayısı pestilleriyle kararmış mor erik pestillerinin hangi dolapta olduğunu. Anneannem:

"Şimdi sırası değil, birazdan yemek yiyeceğiz," derdi.

Yemekten sonra ise yavaş yavaş herkes öğle uykusuna yatardı. Şayet "Belki sırası gelmiştir" diye yine pestil istersem, anneannem:

"Şimdi sırası değil. Bak herkes yattı. Sen de yat. Ondan sonra..." derdi.

Öğle uykusundan sonra pestil istediğim zaman da cevap yine aynıydı:

"Şimdi sırası değil. Aç karnına dokunur. Nerdeyse akşam oluyor. Birazdan yemek yiyeceğiz..."

Bir türlü sırasına rastlatamamıştım pestil istemeyi.

Bir gün babam boş bulunup bana iki çam ağacının arasına, kolan vurdukça göklere uçacak bir salıncak

kurmayı vaadetmişti. Ama bir daha bu vaadini hiç anımsamaz göründü. İkide bir anneme gider:

"Haydi söyle babama, salıncağı kursun," derdim.

Annem:

"Şimdi sırası değil, başı ağrıyor," derdi.

Başı ağrımazsa gazete okuduğu için salıncak kurmasını istemenin sırası değildi. Gazete okumuyorsa banyoya gireceği için...

Salıncak istemenin de sırasını bir türlü denk getiremedimdi.

Yaz günleri bahçe kapısının önünden, "Vişnee kaymaaak" diye bağırarak dondurmacılar geçerdi. Koşa koşa içeri gelir:

"Dondurma alayım mı," diye sorardım.

"Şimdi sırası değil," derlerdi.

Bir şeytan uçurtmasının kuyruğunu bile yapmaya yanaşmazlardı:

"Şimdi sırası değil," diyerek...

Okulda öğretmen ders anlatırken, aklıma gelen bir şeyi sormak için parmağımı kaldırırdım. Öğretmen bir süre görmezlikten gelirdi parmağımı. Kolum yanlış yere dikilmiş fasulye sırığı gibi öyle havada kalakalırdı. Sonunda öğretmen:

"Şimdi sırası değil, indir bakayım parmağını aşağıya," derdi.

Etüdlerde gizli gizli roman okurken de, bir müdür muavini başıma dikilir:

"Şimdi sırası mı roman okumanın, kapat onu da dersine çalış," derdi.

İlk yazdığım yazılara da yazı işleri müdürleri aynı gerekçeyle karşı çıkmışlardı:

"Şimdi sırası değil bunun," diyorlardı.

Alt tarafı yazdığım da neydi. Başka demokrasilerde olduğu gibi Türkiye'de de bir Komünist Partisi'nin kurulması gereğinden söz ediyordum.

Piyeslerim için de aynı itirazı çok duydum:

"İyi ama şimdi sırası değil..."

Aşık olduğum zamanlar yemekte, yahut yürürken, yahut otururken, canım birden öpü vermek isterdi yanımdaki sevgiliyi. Kursağımda kalırdı arzum. Bir el vagon tamponu gibi yavaşça iterdi yüzümü:

"Hişt yapma şimdi sırası değil."

Parlamentoda konuşurken de sık sık bağırırlardı:

"Amma yaptın yahu, şimdi sırası mı bunun."

Velhasıl hiçbir şeyin sırasını tam getiremedim. Ama sırasız mırasız bir şeyler yapmaya çalıştım kendimce. Bir şey yapmak için sırasını bekleyenler ise, genellikle hiçbir şey yapamadılar.

Öteden beri aklıma takılıp kalmıştır, bir şeyi yapıp yapmamanın "sırası"nı kimin saptadığını...

Ve kendimce şöyle demişimdir:

"Bir şeyi yapmanın sırası, onu yapmak istediğin andır. Zaman ayarını ters kullanmışsan zaten toz olur gidersin. Yok ters kullanmamışsan, "şimdi sırası mıydı" diyenlere uzaktan nanik yaparsın. Sırasında mı doğup ölüyoruz ki, her şeyi sırasında yapabilelim... Başarının "sırası", başaramazsan, "sırası değildi" oluyor ve insanlık böyle bir çalkantı içinde akıp gidiyor.

Ankara'nın havası sorunu

ANKARA'nın havasında kükürt ve karbon karışımlarının yüzdesi gittikçe artıyormuş. Bakkal Recep kim ne alırsa hepsini eksik tartıyormuş... Ankara'da yaşayanları bir anda boğularak ölmekten kurtarmak için, bir alarm planı düzenlenmiş. Bu plana göre, nefes alırken morarıp kıkırdama olasılığı arttı mı, önce kaloriferler söndürülecekmiş... Söylendiğine göre, iktidarın yasa tasarıları Senato'dan döndürülecekmiş. Morarıp kıkırdamalar başlayınca, Ankara'nın çukur bölgelerine motorlu araçlar sokulmayacak, resmi iş yerleri kapatılacak, okullar tatil edilecekmiş. Hava güzel olduğu bir gün, Emirgan'a değilse, Göksu'ya gidilecekmiş.

Ankara'nın havası zehir yoğunlaşmasını daha da arttırırsa, ilk ölenler mezarlığa, sonradan ölenler toplumsal çukurlara gömülecekmiş. Ölmek istemeyenlere yapılacak öneriler arasında, hiç pencere açmayın, hiç dışarı çıkmayın, daha olmazsa, birkaç hafta nefes falan da almayın, gibi akıllı çareler varmış. Yine afakını bir dudi muânid sarmış. Daha doğrusu sarmış yine afakını bir dudi - muânid. Anlamadınsa anlamını koş kaynanana sor git.

Ankara'nın havası öylesine tehlikeli bir duruma geliyormuş ki, kısa bir süre sonra biner kişilik, on biner kişilik, yüz biner kişilik ölüm olasılığı beliriyormuş. Bu durumu gören uzmanlar, bu duruma boşveren kişileri uyarmak istedikçe, kimsenin tırmadığına bakarak deliriyormuş. Bazıları:

"Eh," diyorlarmış, "ansızın günün birinde filitlenmiş tatarcıklar gibi insancıklar pat pat cansız yerlere düşmeye başlasınlar da, bakalım, o zaman ne yapacaklar?"

Bazıları da:

"Ölümler başladıktan sonra salgın hastalıklar da önlenemez," diyorlarmış.

Yöneticiler ise:

"Allah büyük ölen ölür, kalan kalır, böylesine karanlık sözler dinlenemez," diyorlarmış.

Hava zehirlenmesiyle ölen kişilerin önce ciğerleri yırtılır, solunum boruları parçalanır, damarları patlar, ağızlarından burunlarından kan boşanırmış. Suzan bu kez de evlendiği erkekle anlaşamazsa ne olacak yani, yine boşanırmış.

Ankara'da hava kirlenmesi öylesine artıyormuş ki, dünya ölçülerine göre tehlike çizgisini beş kez aşıyormuş. Bu tehlikeyi ortaya koymaya kalkanlara karşı da sorumlular ya dillerini çıkarıyor ya enselerini kaşıyormuş.

Ankara'nın havasından zehirlenmeler ağır aksak değil birden olacakmış. Örneğin yolda yürüyenler, yerlere düşüp, dünyadan kaybolacakmış. Ölü sayısı elli bi-

ne yükselince, geri kalanları başka kentlere taşıma olasılığı üstünde durmak konusunda ileri sürülen fikirler hakkında düşüncesini belirtmek gereğini duyanların bulunması konusunda henüz kimse bir şey söylemiyormuş. Ankara'nın havasından zehirlenip ölme tehlikesiyle karşı karşıya olanların, bunu değerlendirememesine en çok bozulanlar kimlermiş biliyor musunuz? Bilmiyor musunuz? A nasıl olur canım. Bilmeniz gerekir. Bir Karagöz, bir Hacivat, bir te Tuzsuz Deli Bekir. Öldük ölümden bir şeyler umarak. Bir büyük boşlukta bozuldu büyü. Gök mavisi, dal yeşili, kuş tüyü. Alıştığımız bir şeydi yaşamak... Alıştığımız bir şey olan yaşamak alışmadığımız bir yaşamaya döndüğünden beri Firdevs'in kızı Hürmüz, bir kemik kaldı bir deri...

Ankara havasındaki kirlenme yoğunlaştıkça, politikacıların bir bölümü gün günden koyunlaştıkça, işler büsbütün boka sarmaya başlamış.

Ama kükürtle karbon karışımının sağlığa zararı iyice saptanmaktaymış. Böyle giderse yüz bin, derken üç yüz bin, derken beş yüz bin kişi çoluk çocuk, kadın erkek ve ihtiyar feci şekilde boğularak ve de sığınmak istedikleri yerlerden kovularak, kazılacak büyük hendeklere aktarma olma yolunda, şarkı söyleyerek, Çamlıca yolunda vatan için feda olacaklarmış.

Yani Ankara'nın havası kirlenirse kirlenirmiş. Bu ülke hepimizinmiş. Bunun üstünde bu kadar duracak ne varmış. Bu konu üstünde bu kadar durana doğrusu ukala denirmiş...

Duruyoruz

TÜRKİYE'nin kalkınmasıyla evlerin karanlıkta kalmasının düz orantılı olduğu anlaşılıyor. Ne kadar hızlı kalkınıyorsak, karanlıkta kalma süresi de o kadar uzuyor.

Eskiden elektrikler en çok bir saat kesilirdi. Şimdi yedi sekiz saat kesiliyor. Sevinmeliyiz... Ve sanırız gitgide saatten güne günden haftaya, haftadan aya atlayacağız.

Elektrikler tam iki hafta kesildi, tam üç ay kesildi, kalkınma hızı amma artıyor diye keyiften düğün bayram edeceğiz.

Bu mantıkla yüzde yüz kalkınmak için elektriklerin tümden kesilmesi şart oluyor. Elektrikler kesildi, sular da kesildi mi, doğal elektrikle işleyen ulaşım araçlarının yürümesi de kesiliyor. Tren seferleri kesiliyor, troleybüs seferleri kesiliyor, uçak seferleri kesiliyor.

Ve kalkındıkça fabrikalar duruyor, radyolar duruyor, televizyonlar duruyor. İşletmeler duruyor, daireler duruyor, sinemalar duruyor, tiyatrolar duruyor, saatler bile duruyor... Yani özetlersek Türkiye duruyor...

İşte, Türkiye batıyor, diyen kem sözlülere en gerçekçi cevap:

"Türkiye duruyor."

Boşuna, ozan Behçet Kemal:

"Tarihten önce vardık, tarihten sonra varız," dememiş.

Tarihten önce ve tarihten sonra var olabilmemizin tek temel nedeni şudur: Çünkü duruyoruz...

Örneğin neden rahmete kavuşanlar artık dünyada yoklar? Çünkü dünyada duramadılar. Türkiye ise duruyor. O nedenle de var. Tarihten önce vardı, tarihten sonra da var.

Türkiye'nin nasıl durduğunu aile bütçeleri açısından da hepimiz örnek almalıyız. Yemek yemek durmalı; üst baş almak durmalı; su içmek, sabun kullanmak durmalı... Durmalı ki para da ceplerimizde durmalı...

Para ceplerimizde neden durmuyor? Çünkü evde kimse Türkiye'yi örnek alıp durmuyor. Yiyip içmek, giyinip gezmek gibi kıpırdanmalarla harcamayı arttırıyor ve de kalkınmayı engelliyorlar. Oysa çoluk çocuk, kaynana baldız, hepsi trenler, troleybüsler, radyolar gibi put kesilip dursalar. Harcama olmaz, kalkınma hızlanır.

Türkiye'nin kalkınması her şey durduğu için artıyor... Traktörler durmalı, kağnılar durmalı, eşek arabaları durmalı. Kimse parmağını bile oynatmamalı. Gemiler durmalı, mavnalar durmalı, kayıklar durmalı. Santraller nasıl duruyorlarsa öyle durmalı. Telgraflar durmalı, telefonlar durmalı. Atelyeler durmalı, tezgah-

lar durmalı, alışveriş durmalı... Yemek, içmek de durmalı... Varolmak için durmak gerekir. Örneğin Demirel niçin var, çünkü duruyor. Yolcu olsa, yürür gider ve duramaz. Duramayınca da varolamaz.

Durunuz, durdurunuz. Dururum, dursun, durur, dururuz, dursunuz, dururlar... Dur... Duralım... Duruyoruz... Elektrik hiç gelmemeli... Her şey durmalı...

Durursan kaybolmazsın... Nasıl ki yaşamazsan da ölmezsin... Hem tarihten önce var olursun, hem de tarihten sonra... Ne mutlu hepimize...

Yangın söndürme metodu

DİYELİM yirmi katlı bir bina haldır haldır yanıyor. Her katta elli kişiden, bin kişi var binada. Yangını gören erdemli bir vatandaş postaneye gitti, memurdan bir jeton aldı, bozuk telefonlardan birine jetonu attı, telefon çalışmadı; vatandaş tekrar memura gitti bir jeton daha aldı, çalışan telefon buldu, telefonun dibinde sıra bekleyenlerin kuyruğuna girdi, randevu konuşmalarını, uzatılan sohbetleri, buluşma saatlerini dinleye dinleye sonunda telefonu eline geçirdi ve jetonu tekrar attı. Kazara itfaiyeyi bulur da yangını haber verebilirse, itfaiyedeki santral nöbetçisi önce:

"Ne yangını bu?" diye bağırmalıdır.

Erdemli vatandaş.

"Ne yangını olduğunu bilmiyorum, yirmi katlı bina alev alev yanıyor!" diyecektir.

Nöbetçi memur:

"Yangının açık adresini ve kimliğinizi söyleyin, demelidir.

Örneğin erdemli vatandaş kentin ünlü alanlarından birinin adını söyledi. Binanın o alanda bulunduğunu bildirdi. Memur öfkeyle azarlamalıdır vatandaşı:

"Ne biçim adres bu böyle? Binanın adı yok mu, numarası yok mu?"

Erdemli vatandaş usanıp:

"Benden söylemesi, bundan sonra sorumluluk size ait," diyecektir:

Görevli memur:

"Kimliğinizi belirtin!" diye tekrar bağırmalıdır.

Ve erdemli vatandaş kimliğini belirtmezse yangın ihbarını ciddiye almamalıdır. Yok kimliğini belirtirse yangın ihbarını itfaiye başçavuşuna bildirmek için daktilonun başına geçip resmi evrakı yazmaya başlamalı ve kâğıdı itfaiyenin evrak kalemiyle göndermelidir. Kalemden numara alan kâğıt başçavuşa imza karşılığında verildiğinde başçavuş da resmi yazışma yoluyla itfaiye erlerine yangını bildirmeli ve ne zaman gidebileceklerini yazılı olarak sormalıdır.

Bütün yazışma formaliteleri tamam olduktan sonra yangının bulunduğu yerde su olup olmadığı, elektriklerin kesilip kesilmeyeceği resmi yazışma yoluyla öğrenilmelidir.

Bütün bu işlemlerden sonra koşullar uygunsa yangına gitmekte sakınca yoktur. Yangında kullanılacak hortumlar delik, itfaiye merdivenlerinin bozuk ve binanın içinde kalmış olanların atlamasında kullanılacak branda bezlerinin çürük olmasında da bir sakınca yoktur.

Hortumların patlak olması sayesinde, yangına sıkılacak su çevreye de püsküreceği için yangının başka yerlere sıçraması önlenmiş olur. Ayrıca su bulamayan

vatandaşlar, yangın sırasında patlak hortumlardan kovalarını doldurabilirler.

Bozuk merdivenler de içerde kalanlara moral verir ve merdivenle aşağı ineceğiz derken, merdivenin ucunda asılı kalarak ne ölçüde yiğit ve kahraman olduklarını kanıtlama olanağı bulur ve mutlu olurlar.

Çürük bezlere de atlayanlar, küt diye yere çakılıp öldükçe, itfaiyeciler hemen şapkalarını çıkarıp saygı duruşuna geçmeli ve ellerini açarak Fatiha okumalıdırlar.

Yangını seyreden vatandaşları atlayarak ölenlere gösterilen saygıdan duygulanacaklar ve Tanrı'dan kendilerine bir yangında itfaiyeci brandasına atlayarak ölmeyi nasip etmesini dileyeceklerdir.

Bunun dışında yangın ergeç sönecektir. Kimse fazla telaşa kapılmamalı ve itfaiyeciler patlak hortumlarla bozuk merdivenleri arada bir oradan oraya dolaştırarak durumlarını halka göstermelidir. Halk böylece bilinçlenerek belediyelere kendiliğinden vergi ödemesini artırır ve belediyeler de itfaiyecilere daha sağlam donanımlar sağlarlar. Bir ülke böyle kalkınır. Biz de böyle böyle kalkınacağız.

NATO

NATO'dan çıkılır, yahut çıkılmaz. Sigara çakmaksız yahut kibritsiz kolay kolay yakılmaz. Savunmamızın karşılıklı çıkarlara göre gerçekçi açıdan ayarlanabilmesi için, dostlarımızın gösterdiği derin anlayışa bel bağlayarak yarınlara ait girişimleri elbirliğiyle değerlendirebilmemiz konusunda özellikle Brüksel toplantılarında ileri sürülen görüşler ve bu arada Carter'in demeci, önemli bir anlam taşımaktadır. Hacı İdris güneşe oturmuş sırtını kaşımaktadır.

Carter'in demeci, Carter'in demecidir. O gördüğün de kuzukulağı değil, ebegümecidir. Asıl önemli sorun, semizotunu ıspanaktan ayıran farktır. O senin imrendiğin yerin adı Batı, doğunun ise gerçek adı Şark'tır.

NATO gitgide büyümüştür. Gece üstü açılınca Safinaz üşümüştür. Susmak altın ise, söz gümüştür. NATO'ya hayır, NATO'ya evet! Deh dehtir, çüş de çüştür.

Türkiye'nin çıkarları açısından nereye bağlanmamız gerektiği konusunda son söz, elbetteki ulusundur. Her zaman da ulusun olmuştur. Taksiyle Taksim'e taksitsiz çıkılamaz oldu. Senin bineceğin şey, yine dolmuş-

tur. Her şeye ulus karar verir. NATO'ya girmemize ulus karar vermiştir. Ulus, Van gölüne yahut Tuz gölüne girmemize karar vermemiştir. ulus her şeyi bilir. Ulus öl deyince, kurbağalar bile ölür. Ulus diril deyince, saksağanlar bile dirilir.

NATO'da kalmalıyız. NATO'dan çıkmalıyız. Madem ki yaz geldi, plaja gidip bikinili kızlara bakmalıyız. NATO'ya yaptığımız katkı, görmezlikten gelinemez. Koca karpuz, küçücük bir çakıyla dilinemez. Dış politikamızı iyi ayarlayalım. Tulumbanın kolunu azıcık yağlayalım. Ulus ne derse, o olur. Ulusa karşı gelen, karşısında ulusu bulur. Ecevit, ulusa karşı gelmiyor. Onun için de karşısında ulusu bulmuyor. Demirel de ulusa karşı gelmiyor. Onun için o da karşısında ulusu bulmuyor.

NATO ile ilişkilerimizin son durumu ilginç bir çizelge izlemeye başlamış olsa da, bizim üstlendiğimiz yükümlülükleri sonuna kadar yerine getirmekte gösterdiğimiz tutarlılığın karşısında yabancı dostlarımızın takındığı olumsuz tavırın anlamı iyice anlaşılamadığından, bu konudaki son karar yine de ulusun olacaktır. Bu yorumun derinliğini anlayamayanlar, fırsatını bulunca anlayanlara soracaktır. NATO kuvvetlerinin etkisi altındaki bölgeler ve elimizdeki dış politikaya ilişkin ilginç belgeler, yarım kalmış aklımızın üçte birini gölgeler.

NATO, NATO'dur! Kurduğumuz düşler, İspanya'da şatodur. Bölük dur! Kandıralı sen de dur! Ve son söz, hiç unutmayın, ulusundur.

Hep birlikte alkışlayalım:

Yaşasın ulus!

Şimdi ne yapmalıyız?

ÇAMUR alıp lüle yapamayız. Ama balık almışsak yarısını tava, yarısını ızgara yapabiliriz. Böylesi bir seçme özgürlüğümüz vardır. Az şey değildir bu özgürlük. Ne demiş Oktay Rıfat, bak Ali beye gider istediği berbere bir güzel traş olur. Neden, çünkü herifçioğlu hür oğlu hür. Toplumsal sorunlara gelince... Yağmur yağar ince ince... Toplum sorunlarını çözmek zordur. Yüksek faizle borç veren tefeci İzador'dur. Şimdi sorun şudur, ne yapmalıyız? Önce neleri yapamayacağımızı düşünelim. Çince öğrenemeyiz. Peki sevdiğimiz kızı alabilir miyiz? Gerdek gecesinin düşüne dalabilir miyiz? Amcamız sarhoşken, yengemizin evinde kalabilir miyiz? Bütün bunlara olumlu yanıt vermek kolay değildir. Ve de toplumu kurtarmak için bağışta bulunmak alay değildir. Hep birlikte sağlıklı biçimde düşünelim:

"Ne yapmalıyız?"

Büyüklerimiz bu soruya hiç düşünmeden:

"İşinizi," diyorlar.

Demek önce ne yapmalıyız! İşimizi yapmalıymışız. Ya peki işimiz yoksa?

İşte asıl zorluk burada. Bir de bakmışım kaynayıp gitmiş arada.

Kendimizi topluma adamak için toplumun da kendisini bize adaması gerekmez mi diye düşünebilir miyiz? Şayet Pakize, bize gel, diye el sallıyorsa, fırlayıp koşmak için üşenebilir miyiz?..

Ne demişler, herkesin bir derdi, değirmencinin de su derdi... Haberiniz olsun azıcık bir şansımız vardı, Demirel başbakan olunca o da can çekişip geberdi. O nedenle ulusun bireyleri, yani vatandaşların önemli bir bölümü, başlarını avuçlarının içine almışlar düşünüyorlar:

"Şimdi ne yapmalıyız?"

Herhalde yandım Allah diye sokağa çıkıp bağıramayız. Karaoğlanı da et alamadığımız için imdada çağıramayız. Öyleyse derin derin içimizi çekelim. Gelecek kuşaklar için mutluluk tohumlarını bahçemize ekelim. Mutluluk tohumları nasıl ekilir? Bunu bir yol bizim Deli Osman'a soralım. Deli Osman Şadiye'nin gönlüne mutluluk tohumları ektiğini söyledi. Şadiye ise tohumların başka yere ekildiği iddiasında. Bilinçli olmayan kişiler paçasını, bilinçli olan kişiler ise ulusu kurtarmak davasında. Altı da bir, üstü de birdir yerin, arş yiğitler vatan imdadına... Biz böyle inançlı inançlı konuşurken, züppe Remzi ıslık çalıyor inadına...

Elbette bir şeyler yapmak gerekiyor. Önce sigara tablasını çöplüğe boşaltmalı. Acaba kırk üç milyonda

kaç kişinin gömleği kollarından yamalı. Planlama yamalı gömlek sorunuyla ilgilenemez. Alacaklıya sıkışık durumda olduğunu söyleme, yemez. Tabii, bir de dış ticaret açığı var. Her toplumun akıllısı var, kaçığı var.

Biz bütün bunları bir yana bırakıp asıl sorunumuza gelelim:

"Şimdi ne yapmalıyız?"

Düdük makarnasından herkes usandı, hiç değilse sahanda yumurta yapmalıyız. Kalkınma yemekle olur çünkü... Yemek ama ne yemekle diye sormayın. Doktor ne yersen ye diyor. Bu arada günler de akıp gidiyor. Ulus sorunlarını çözmek, harama uçkur çözmek gibi değildir. Hasan oğlum, Karadeniz'de gemilerim battı, ne yapmak gerektiğini bana bildir. Aslında atalarımız büyük adamlardı. Gittikleri yerlerde çadır kurup akşamlarlardı.

Böylece ne yapmak gerektiği açık biçimde ortaya çıkmış oluyor. Ya bu deveyi güdeceksin ya bu diyardan gideceksin. Böyle bir ikilem önünde şimdi ne yapmalıyız? Deli deli küpeli, bilenleriniz varsa, bize de bildirmeli...

Ramazanda kalkınma...

NE her kedi fare, ne de her Müslüman, oruç tutamaz. Şanlı ulusumuz, akla gelen-gelmeyen rezillikleri gargara eder ama kolay kolay yutamaz. Biliyorsunuz, dengeli bir kalkınma içindeyiz. Dengeli kalkınma demek, çeşitli dengesizlikleri yanyana getirerek, gezgin satıcı terazisi gibi ortalamasını bulmak demektir. Terazinin bir kefesine sade patlıcanları koyarsanız, dengesizlik olur. Aynı terazinin öteki kefesine sadece kilo ağırlıklarını koyarsanız, yine dengesizlik olur. Dengeyi bulmak için, kefelere hem patlıcanları, hem de ağırlıkları koyacaksınız.

Şimdi Türkiye, ağırlığı olmayan patlıcanlarla, patlıcanı olmayan ağırlıkları terazilerin kefelerine koyarak kalkınmak istemektedir. O nedenledir ki, iki yüze yakın ağır sanayi kuruluşuyle ilgili ağır sanayi toplantısı, Sayın Erbakan'ın başkanlığında, gaz lambasıyle açılmıştır.

Neden gaz lambası?

Bütün mucize, buradadır. Akıncı atalarımızın yarattığı çağlar içinden gelen büyümeyi, dengeli bir bi-

üzülüyorum..."

"Aman sen de, şakacı çocuk..."

"Prenses söyle bakayım en iyi kime verdin hayatında? "

"Aaa...sen ne terbiyesiz olmuşsun öyle. İçki başın vurdu galiba."

"Kızma kızma. Biz dost değil miyiz, öyle sordum işte..."

"Doğrusu çok âşığım oldu ama bizim rahmetli Prens Firuz hariç, doğru dürüst hiç biriyle anlaşamadım."

"Yani hiçbirine iyi vermedin..."

"Aaa,bak kalkar giderim şimdi."

Komi yeni viskiyi getirmişti.

Terasta bir kadın, sarhoş olmuş, eski bir Fransız şarkısı söylüyordu.

"Rezil Köpek" gelen viskiyi Prenses'e doğru kaldırdı:

"Şerefine Prenses."

Prenses de kaldırdı bardağını:

"Senin de şerefine."

Ve Prenses de başladı çatlak ince sesiyle aynı şarkıyı söylemeye.

Adam, Quartier'de Rue Cujas'ta, sabaha karşı içiyordu. Yanında on sekiz yaşında bir Ermeni kızı vardı:Marika. Sol kolunu Marika'nın boynuna atmış, memesini okşuyordu, öteki eliyle de içiyordu...

Prenses şarkıyı kesti:

"Hey, niye daldın öyle..."

"Marika'yla bir kadeh atıverdim."

"Marika da kim? "

"Marsilya'da doğmuş bir Ermeni kızı. On altı yaşında okumak için Paris'e gelmiş. Haftasına bir İspanyol genci kadın yapmış onu. Sonra birini bıçaklamaktan içeri tıkmışlar İspanyolu. Kız orospuluğa başlamış. Amatör orospuluğa. Her yattığına âşık olurmuş. Her yattığı için de düşünürmüş belki beni bu alır diye. Birisi onu alsa, en sadık kadın olacak, en güzel yemekleri pişirecekmiş. Ama olmamış. İşte bu kadar Marika'nın yaşam öyküsü. Seninki

Dengeyi bulacaksın. Derin kemiklerine yapıştıkça, iyimser olacaksın. Kurşun, trafik, çökme, yangın ve deprem, su baskını, kuduz, tifo salgını, sonra da gaz lambasında kalkınma toplantısı...

İşte "Böyük" Türkiye!..

Nankörlük etmeyelim. Bu gidiş bilimsel bir gidişin kitapçası... Ama yine de siz çaktırmadan şöyle diyebilirsiniz: Bok yemenin Arapçası!..

Zeka patlaması

İNGİLTERE'ye sattığımız üzümlerin içine bol ıskarta ve ağır tartsın diye de kum, çakıl taşı koyuyormuşuz. Ankara'ya gelen İngiliz uzman açıkladı bunu:

"O nedenle Türkiye'den gelen mallara daha bir dikkatle bakmak zorunda kalıyoruz," dedi.

Eskiden İngiltere'ye sattığımız kuru üzümlerin içine keçi boku karıştırıyorduk. Majestelerinin çocuklarını bakalım keçi bokuyla kuru üzümü ayırabilecekler mi diye sınıyorduk.

Majestelerinin çocukları bilimselliğe meraklı oldukları için Türkiye'den gelen üzümleri daha iyi inceleyebilmek amacıyle herhalde küçük baş hayvanların dışkısı üstüne doktora tezi yapmış bok uzmanlarını seferber etmiş olmalılar.

Keçi bokuna karşı çıktıkları için de bu kez kum, çakıl taşına dayanıyoruz. Elbet bir tanesine alışacaklar bunların. Kumla çakılı da istemezlerse, ayakkabı eskisi, mısır koçanı, eşek kemiği gibi daha birçok ağırlık maddesi var elimizde. Satacağımız üzümlere ve her şeye onları karıştırırız.

Ne satacaksak yalnız onu satsak olmaz mı? Olmaz ya, alıp da kaçan mı? Biz niye geldik bu dünyaya? Gavurun enayisini bulup onu kazıklamak için geldik... Vaktiyle İtalyanlara da zeytinyağı diye parafin yağını dayanmıştık da hırbolar kel olmuştu. Parafin yağı meğer kellik yaparmış.

İçeride de turistlere ve herkese Levrek diye tatlı su yayını yutturmuyor muyuz? Abi biz yuttururuz. Açıkgöz geçinenin avucuna kendi kuyruğunu tuttururuz. Kaymağın içine bol kireç, kırmızı biberin içine kiremit tozu, sucukla pastırmaya ölmüş araba beygiri falan.

Kalkınmanın yolu yutturmadan geçer. Politikacı vatandaşa yutturacaktır ki ülke kalkınsın... On yılda, on en ileri ülkeden biri olacağız. Vatandaş da vatandaşa yuttursun ki kalkınsın. Abi valla boş döneceğiz, ver iki yüz papel!

Sonra tabii Tanrı'nın en zeki kulları biz olduğumuz için dışardaki salaklara yutturacağız. Portakal isteyenlere çocuk kakası, incir isteyenlere eşşek kakası, şeftali isteyenlere deve kakası. Biz yeryüzüne yeni bir kalkınma örneği gösteriyoruz. Yok demokratik yoldan kalkınmaymış, güdümlü ekonomiyle kalkınmaymış. Hepsi laftır bunların... Bizim kalkınma boktan kalkınmadır. Çıkardıklarını yemeğe bir alıştın mı, kalkınma hızlanır. Buna alışmayan da ah vah eder sızlanır.

Elli kiloluk çimento torbalarına kırk beş kilo koyacaksın. O çimentoyla yapılan barajlar yakılsa da sen zengin olursun. Ayrıca demiri de çalacaksın, harcı az koyacak, tuğlayı dayanacaksın. İnşaat daha biterken çarpılır, sonra da yıkılırmış. Yıkılsın. Yenisini yaparken

yeniden çalarız. Bu sistemi başkaları anlamıyor. Herkes tabii aynı ölçüde zeki olamaz. İsveç'e salyangozla kurbağa sattık, pekala oldu. Majestelerinin çocuklarına kırkayakla kertenkele teklif ettik, onları istemeyiz, ille de kaplumbağa diyorlar. Almanlara da örümcek teklif ettik, yengeç istiyorlar. Belçikalılara da su sineği vereceğiz. Burada çiyan miyan, akrep, yılan ne varsa yesin hergeleler. Hepsini satar ticaretimizi genişletiriz. Tütünlerin dibine de tezek koymayı öneriyor ihracatçılar. Bira piyasası açılsa, köpüklü sidiğe de epey pazar çıkacak. Avrupa demek ne demek, bizim çişimizi, kazuratımızı yiyen salaklar demek... Araplara da çaktırmadan kuru ısıran otu satmayı düşünüyoruz. Böylece ihracaat büyük ölçüde artacak. İçerde de çalmayı hızlandırdın mı Allah! Ekmekten çal, hamurdan çal, telden çal, bakırdan çal, bezden çal, iplikten çal. On yılda değil, on günde lider oluruz dünyaya vallahi...

Bizde akıl var akıl!... Öyle bir akıl ki, gel gel de küçük parmağıma takıl. Biz yuttururuz abi, biz öyleyiz...

Uygar eğitim...

ÖNCE çocuklarımızı küçük yaştan insanların kafasını gözünü yarma ve insanları öldürme tutkusu içinde yetiştirmeliyiz. Örneğin bir baba, üç yaşındaki oğlu Çelik'e komşusunun beş yaşındaki oğlu Savaş'ı göstererek sormalı:

"Hişt, Çelik be! Savaş'ı dövebilir misin, ha?"

Çelik yarım yarım:

"Döveyim," diyecektir.

Baba, bu yanıt karşısında oğlunu öpmeli:

"Aferin benim arslan oğlum! Benim oğlum herkesi döver!" demelidir.

Sonra da Çelik'e, Savaş'ı nasıl döveceğini anlattırmalıdır.

"Tekmeyle mi döversin, tokatla mı? Yoksa kafasını gözünü mü yararsın?"

Çelik:

"Tekmeyle de döveyim, tokatla da döveyim, kafasını da yayayım, gözünü de!" diyecektir.

Bunun üstüne bütün ev Çelik'i kutlamalı, ona armağanlar vermelidir.

Eve komşu çocukları geldikçe, babası Çelik'e:

"Haydi bir kapışın da, gücünü göster oğlum," diye çocuğu, komşu çocuğun üstüne saldırtmalıdır.

Sonra okullarda da öğretmenler, atalarımızın kılıçla, mızrakla nasıl insan öldürdüklerini, nasıl kimseye aman vermediklerini anlatmalıdır. Şiirler, okuma kitaplarındaki yazılar hep öldürme, yoketme, dize getirme üstüne olmalıdır.

Radyo ve televizyonlarda da durmadan dünyada herkesi nasıl kahredebileceğimiz üstüne yayınlar yapılmalıdır.

Çelik, hem arkadaşlarını her gün dövmeli, canı kimi isterse onun kafasını gözünü rahatça kırabileceğine kendini inandırmalı, hem de okulda atalarımızın nasıl kafa kestiğine, herkesi nasıl kılıçtan geçirdiğine dair durmadan hamasi öyküler dinlemelidir. Ayrıca radyoyla televizyonda da kılıç, mızrak, tüfek, tabanca, top gibi öldürücü silahların çekici coşkusuyla kendinden geçmelidir.

Bunun dışında bayramlarda önemli kişiler nutuk söylerken adam öldürmekteki gücümüzü ve üstünlüğümüzü sık sık dile getirmelidirler. Çelik, adam öldürmenin tek görev ve tek erdem olduğuna inanarak yetişmeli ve korkusuzca saldırmaya alışmalıdır.

On dört, on beş yaşlarındaki çocuğuna baba her gün şu soruyu sormalıdır;

"Söyle bakalım arslanım, bugün kaç kişinin kafasını gözünü yardın?"

"İki!" derse, baba dudağını kıvırarak:

"Az!" demelidir.

Ve genç, her gün daha çok kişinin kafasını gözünü yarmaya doğru, düzenli biçimde itilmelidir.

Okullarda nasıl kafa kesildiği edebiyatı, radyolarda top, tüfek, tabancanın coşkusu, nutuklarda herkesi öldürme gerektiği teması ve evde babanın çocuğu daima kavgaya dönük tutmasıyla ülkedeki asayiş sorununun üstesinden rahatça gelebiliriz.

Her genç, düşman bildiğine yiğitçe saldıracaktır. Önce kafasını gözünü kırmak için saldıracak, sonra gerekirse ateşli silahlarla saldıracak, sonra gerekirse kafasını kesmek için saldıracaktır.

Düşman kimdir? Orası önemli değildir. Sağcılar için düşman solcular, solcular için düşman sağcılardır. Her iki gençlik de öldürmenin erdemliğini benimseyerek yetiştiğinden, birbirlerini öldürmek içine ellerinden geleni yapacaklardır. Böylece ülke iliğine kadar savaşçı olarak yetiştirdiği gençlerin başarısını görecek, atalarından geri kalmadığını saptayacaktır.

Hem toplumun geleceği, hem de asayiş böylece kurtulacaktır.

Öldürmek, daima öldürmek, kafasını gözünü yara yara öldürmek; bıçak, sustalı, tabanca, bombayla öldürmek; evde öldürme öğretisi, okulda öldürme eğitimi; radyo ve TV'de öldürme gösterileri; nutuklarda öldürme övgüsü...

Çağdaş uygarlığa ancak böyle ulaşılabilir, hem de dünyayı titrete titrete... Evet kardeşim, biz böyleyiz kardeşim, biz öldürürüz kardeşim; bu gücü atalarımızdan alıyoruz, anlaşıldı mı?

Sorun nedir?

SORUN, belki de okyanusun kuytularındaki bir istiridyenin gebe kalmasıdır. Belki de Guatemala bütçesine polislere cop almak için konan paradır. Sorun, iyi çekmeyen sigara, bakkal borcu, ayak başparmağının kıyısında çıkan şeytan tırnağı da olabilir.

Sorunun ne olduğunu anlamak için, sorunun ne olduğunu bulabilmek, sorunun ne olduğunu bulabilmek için ne olduğunu anlamak şarttır. Sorun, belki de enginarın göbeğidir. Belki de bütçe komisyonu sözcüsünün uzaktan akrabası olan Fevzi Beyin karnındaki gazdır. Sorun, herhangi bir müdürün ağrıyan dişi, herhangi bir yoğurtçunun sarkan yumurtası da olabilir.

Sorun, ola ki Helsinki Anlaşması veya Hafize hanımın fırına koyduğu kuzu kızartmasıdır.

Sorun, dört bilinmezli cebir denklemidir. Sorun, balkonda biriken güvercin bokudur. Sorun, Padova'da kalp krizi geçiren Malta Tarım Bakanlığından emekli yaşlı veteriner Dubleck'in şarap borcudur. Sorun, ötmeyen saka, cızırdayan plak, karnesini kötü getiren Memiş de olabilir.

Sorun, belki de yanmayan elektriktir. Belki de şoför Zeynel'in yalama olan krikosudur. Vatanın kurtulması dahi sorun olabilir. Çiğdem'in gelin olması da.

Sorun, sucuklu sandviçin parasıdır. Sorun, bir teneke peynirin darasıdır. Kapının durmadan gıcırdamasıdır sorun.

Sorun ipekböceğinin kozasıdır. Sorun, Recep'in satamadığı için ekşiyen bozasıdır. Sorun, eve alınan kaynanadır. Sorun, karakoldaki aynadır. Sorun hela kokusudur. Sorun, Şenayların çalınan otosudur.

Sorun, dış ticaret dengesindeki açıktır. Sorun, Şermin'in çorabındaki kaçıktır. Sorun, Portekiz'de rahibe Mikaella'nın meme ucunda beliren sertliktir. Sorun, Naciye hanıma alınmayan tersliktir.

Sorun, pazardan alınan pirincin yolda patlayan kese kâğıdıdır. Sorun, kurşuna dizilenlerin gizli söylenen ağıtıdır. Sorun, düz durmayan papyon kravat, basurlu makat, gecede duyulan korkunç feryat da olabilir.

Sorun, belki sizce liglerde Beşiktaş'ın durumudur. Sorun, belki eniştenizce ortağı Murat beyin kurumudur.

Kedi için sorun faredir. Sorun, bazen daire, bazen trapez, bazen karedir. Sorun, dış günü kırılan camdır. Sorun, Sidney'de köseleye yapılan zamdır.

Sorun, gemide çıkan yangındır. Sorun, genişleyen kalça, büyüyen karındır. Belki de sorun, Amerikan ambargosudur. Belki de Mısır operasının kadro bulunamayan korosudur.

Sorun, parasızlık, züğürtlük, açlık olabilir mi? Hayır, asıl sorun çocuğun delik oturağı, yahut demokrasidir. Ama ondan önce gelen sorun, konut sorunudur. Şevki bey için ise sorun, sadece torunudur.

Silahsızlanma sorunu da bir sorundur. Petrol sorunu, başka bir sorun; çöp derdi, ayrı bir sorundur.

Sorun, kâğıt helvasıdır. Sorun, Amasya elmasıdır. Sorun, hamam tasıdır. Sorun, eşeğin kakasıdır. Sorun, Temel'in takasıdır. Sorun Binnaz'ın yakasıdır. Sorun, insanlığın kurtulmasıdır. Sorun denize inecek transatlantiğin kırılan kamasıdır.

Sorun ibriktir. Borudur sorun. Sorun, samanyoludur. Sorun güneştir. Sorun, karnabahardır. Yerelmasıdır sorun. Tuzluktur sorun.

Canlılar için sorun, karın ağrısıdır. Ölüler için sorun, karnın hiç ağrımamasıdır.

Söyleyin, sorun nedir? Nedir sorun ulan? Söyleyin, nedir sorun be?!

Sorun ya koşmacadır ya saklambaç ya körebe...

Tasmasız takunyayla yürümek gibi

RENKLİ, esnek, hiç değilse zaman zaman beylik çerçevelerin dışına sıyrılabilen insan türü azalıyor galiba... Aynı boy bardaklara benzeyen prototip bir donmuşluğun kül rengi bağnaz soğukluğunda, beyinsel bir morgun katılığını yaşamak, her türlü yaratıcılığı pörsütüp iğdiş eder...

Hiç değilse dost sohbetlerinde paradoksal çıkışların taşlaşmayı önleyen eğlenceli kıvraklığını tüm yitirmesek...

Federal Almanya'nın geçenlerde ölen eski Cumhurbaşkanına epey eleştiriye uğrayan bir işleminden ötürü:

"Siz devleti sevmiyor musunuz?" diye sormuşlardı.

O da gülerek:

"Ben devleti değil karımı severim sadece," demişti.

Bizde böyle bir nükte füzesini gerinerek ateşleyebilecek politikacı var mıdır?

İkinci Dünya Savaşı sırasında Avam Kamarası; Afrika'daki İngiliz birliklerinin ünlü komutanı Montgomery, kısa bir ateşkes görüşmesi yapmak için Alman birlikleri komutanı Rommel'i yemeğe davet ettiği için Churchill'e ateş püskürüyordu.

Churchill bu salvoya cevap vermek için söz aldı ve:

"Yahu," dedi, "neden bu kadar babalanıyorsunuz. Aslında bu yemeğe gittiği için acımak gerek Rommel'e. Bizim Montgomery o kadar cimridir ki adam mutlaka aç kalmıştır..."

Öfke tayfunu bir anda kahkaha meltemine dönüştü...

Nedense bizim siyasal edebiyatımızda göze çarpacak ölçüde bir espri fukaralığı var. Kalın, yapay ve yüzeysel cümlelerin beylik klişesi, yanmamış marsık kömürleri gibi dökülüp duruyor ağızlardan...

Oysa Nasreddin Hoca, İncili Çavuş ve Bektaşi fıkralarıyla neşe dağarcığı tıkabasa dolu bir toplumun demokrasisi bu kadar sönük ve düzayak mı olmalıdır?

Eskiden bayağı nükteli hatipler vardı parlamentoda. Lafı şıp diye gediğine oturturlar ters elektrikli bulutları dağıtırlardı...

Gitgide daha bir esnekliğe kayacağımıza, nasıl oldu bilinmez, büsbütün katılaşmaya başladık.

Şaka, cinas, telmih, ince yergi pılısını pırtısını toplayarak kaybolup gittiler.

Günlük yaşamda da, genç kuşaklar arasında da, mizah zevkli bir düşüklük göstermede... Eski İstanbul

külhanilerinin ağızdan ağıza dolaşan hazır cevaplıklarına artık pek yeni bir şey eklenmiyor.

Ayrıca ne bir Cin Ali Bey, ne bir Ruhi Baba, ne bir Borazan Tevfik, ne bir Sakallı Celâl var ortalıkta.

Mezarlık köşesine atılmış eski postal hantallığında zekâsız, kaba bir homurdanmayla monoton bir karga gaklaması kaplamış gibi her yeri.

Cevdet Kerim, Ulaştırma Bakanıyken özel daveti üzerine Çankaya'ya giden Neyzen Tevfik, bakan yerinde olmadığı için, bir süre özel kalemde bekledikten sonra sıkılıp bir pusulaya tek satırlık şirin bir çimdik atıyordu:

"Rızk için Allah kerim, fısk için Cevdet Kerim..."

Bir sabah erken saatlerde Çankaya'daki köşkün balkonlarından Ankara'ya dalgın dalgın bakan Mustafa Kemal, yanındaki özel kalem müdürü Ercüment Ekrem'e:

"Ne düşünüyorum biliyor musun?" demişti.

Ercüment Ekrem de bir türlü yenemediği patavatsızlığıyla:

"Biliyorum paşam," demişti. "Nasrettin Hoca'nın kar helvasını düşünüyorsunuz..."

Yaşadığımız bugünkü dönemden de acaba böyle kaç anekdot kalacak dersiniz ileriye?.. 'Ben senin ağzına ederim, ben de senin bacağına'dan başka...

Bir toplumda yaşam kıvancı mizahın salıncağında büyür. İlerici gençlerin bile gönüllerinden nişan aldıkları hedeflere bir iki nükte oku fırlamıyor. Geniş kütlelere gerçekleri gösterme mücadelesinde, haklı bir neşe-

nin sıcaklığından kopmak, mutluluk rotasının tılsımını yitirir.

Emperyalist Churchill, Avam Kamarası'nın lavabosunda, İşçi Partisi lideri Atlee ile karşılaşınca, hiç oralı olmadan sırtını dönüp işine bakmış.

Atlee:

"Ne o Winston, küs müyüz?" demiş.

Churchill:

"Yoooo!" demiş, "ancak üretim araçlarını kamulaştıracakmışsınız diye bir söz dolaşıyor da, ne olur ne olmaz diye benimkini göstermemeye çalışıyorum."

Buna Atlee ne cevap vermiş bilmiyoruz... Ama nükte düellosuna meraklı biri şöyle diyebilirdi:

"Aman efendim biz o kadar sekter değiliz, hiçbir işe yaramaz durumdaki küçük araçları yine sahiplerine bırakacağız..."

Neşesiz, nüktesiz, kahkahasız, hantal bir beyinsel katılığın ortak şablonunda yaratıcılık dinamosu paslanıp kalır. Kıvraklığını yitirmiş bir yaşam, tasması kopmuş takunya gibidir. Ne kadar ayağını üstüne koysan, hiçbir yere gidemezsin.



"Bu kitaptaki yazıların çoğu gülmece dergisi Çarşaf'ta Hüseyin Zurna takma adıyla yayımlandı. Bizdeki gülmece edebiyatının kökeni daha çok halktan kaynaklandığı için genellikle yergiye dayanır. Nasreddin Hoca ile Bektaşi fıkralarından başlayıp Eşref'le Neyzen'in şiirlerine kadar uzanan bu geleneğin, tekerleme üslubu içindeki yeni deneme ve aramalarıdır buradaki yazılar... Tüm yazdıklarımızın dışında olmayan konulara bu kez de alaylı bir yerginin büyültecinden bakmaya çalıştık. Nüktesiz bir kurulduğun ciddi söylev ve demeçleriyle asık surat ve çatılmış kaşlardan usanmışlığın bir tepkisi de sayılabilir bunlar... Yazarken kendi kendime bir hayli güldüklerim oldu içinde. Okurken ola ki siz de aynı duyguyu paylaşırsınız umuduyla yayınlıyorum Zurnada Peşrev Olmaz'ı... Halkın acısı her zaman acım oldu, neşesini de benimseyip yine ona yansıtmaya uğraşmak kalem işçiliğinin vazgeçemeyeceği bir çabadır bence. Bilmem becerebildim mi?"

NTV MAG'IN
OKURLARINA ARMAĞANIDIR